

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe jum. an . . . 12 "
Pe o lună . . . 2 "

Nr. de Duminică
Pe un an . . . 4 Cor.

! Pentru România și :
America . . . 10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
un an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRATIA :
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se în-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Aspirațiuni și scopuri.

De Ioan Slavici.

II.

Sunt acum patru-zeci de ani, când s'a creat legea pentru egala îndreptățire a naționalităților, românii din regatul ungar și mai ales cei din Ardeal nu erau mulțumiți cu pozițiunea ce li-s'a creat prin aceea lege. Lasă că li-se cuvinea după dreptate mai mult decât ceea ce li-s'a acordat, dar nici puținul ce li-s'a dat nu era sigur, îngrădit de garanții neîndoioase.

N'ar fi fost dar și n'ar fi mulțumiți dar românii nici dacă legea s'ar fi executat cu deplină bună credință și în toată întinderea ei: cu atât mai viuă și mai legitimă e nemulțumirea lor după ce timp atât de îndelungat legea a fost nesocotită.

Chiar așa însă, cum e legea, nu e neapărată nevoie de o nouă legiferare, ci e destulă executarea conștiințioasă și înțeleaptă pentru ca românii să nu mai aibă cuvinte de a fi nemulțumiți.

Românii țin și e lucru firesc să fie, ca în satele lor să aibă diregători, care îi cunosc, înțeleg păsurile lor, îi întimpină cu bunăvoința cuvenită, le vorbesc în limba lor și poartă toate socotelile, scriu toate actele și își fac întreaga corespondență oficială în românește. Nu se poate nimic mai rațional, mai potrivit cu interesele statului și mai legal decât lucrul acesta, care e prescris de legea pentru egala îndreptățire. A fost o-dată așa și legea hotărăște lămurit că pretutindeni, unde așa a fost, tot așa are se fie și în viitor. Și dacă așa trebuie să fie în sat, e consecvență firească și lucru de sine înțeles, că și la instanțele judecătorești, precum și la diregătoriile din comitat, românul are să găsească oameni, care-i cunosc pasurile, îl întimpină cu bunăvoința cuvenită, îi vorbesc în limba lui și-i dau actele în românește.

Așa trebuie să fie: de ce nu e așa?

Pentru că în dietă guvernul s'a aflat și se află în fața unei majorități, care nu-l silește să țină seamă de adevăratele interese ale statului și să execute legile cu bună credință, ba cere chiar, ca legile să fie nesocotite ori călcate, dacă chiar ele nu se potrivesc cu interesele particulare ale urmașilor nobilimii ungare, care pretind a reprezenta poporul maghiar.

E destul, ca în dietă să între mai mulți oameni, care-și dau seama, că supremul interes al statului e respectarea necondiționată a legilor și că poporul maghiar pierde bunul lui nume, dacă sprijinește pe ceice fac abuz de putere, pentru că lucrurile să se schimbe și nici românii, nici germanii, nici slavii din Ungaria să nu mai aibă cuvinte de a se plânge și să nu se mai simtă tratați ca niște străini în țara lor.

Iată de ce trebuie să se adune românii împrejurul reprezentanților, pe care i-a tri-

mis în dietă și să-și încordeze toate puterile în luptă cu nesățioșii, care vor să zădărnicească silințele monarhului și ale adevăraților patrioți care stăruie pentru sufragiul universal pentru ca să facă în viitor abuzul de putere peste puțință.

Cel mai rațional lucru ar fi, ca alegerea deputaților să se facă — nu după cercuri electorale, ci după naționalități, hotărându-se prin o lege organică numărul de reprezentanți, pe cari fiecare naționalitate are să-i trimită în dietă. S'ar pune prin aceasta capăt luptei totdeauna înversunată dintre naționalități și îndeosebi maghiarii, care sunt risipiți, și germanii, care nu sunt nicăir în masse compacte, ar fi asigurați, că nu li-se pierd minoritățile. Nu vor însă rămășitele nobilimii ungare această soluțiune rațională și potrivită cu interesele poporului maghiar, pentru că țin, ca prin dispozițiuni piezise și prin o aplicare mișească a legii să-și asigureze și pe viitor puțința de a abuza de putere.

Vorba nu e dar numai să se introducă sufragiul universal, ci și cum are să fie introdus, și trebuie să stăm cu toții treji, ca nu cum-va în urma reformei ce se va face să fie mai rău ca astăzi, căci asta e ceea ce ar voi cei ce amână de azi pe mâine împlinirea angajamentului luat față cu Coroana.

Dacă-și dau seamă despre starea, în care se aflau părinții și bunii lor, românii din regatul ungar pot să fie mulțumiți cu progresele, pe care le-au făcut în timpul celor douăzeci de ani după revoluțiunea dela 1848, căci multe din aspirațiunile lor au fost realizate, multe din scopurile urmărite de dânsii au fost atinse și drepturile odată câștigate pot să fie nesocotite, dar nu se pierd câtă vreme ei înșiși stăruie asupra lor.

Acum e timpul să-și creeze o pozițiune tare, ca să impună respectarea acestor drepturi și să urmeze în condițiuni mai priincioase lupta pentru realizarea celorlalte aspirațiuni, care toate sunt legitime și potrivite cu interesele adevărate ale patriei comune. Dacă nu vor fi bărbați acum și nu vor ști să-și găsească tovarăși de luptă și sprijinitori, mult timp încă vor trebui, poate, să mai rabde și să mai aștepte.

Apelul deputaților din Arad respins.

Apelul deputaților români din Arad împotriva sentinței prefectului de poliție în afacerea clubului național din loc, a fost desbătut în ședința de alaltăieri a consiliului comunal. Consiliul comunal a respins apelul și astfel deputații noștri vor da un nou apel către ministrul de interne.

Consistorul metropolitan al bisericii române ortodoxe este chemat pe zilele dela 2, 3 și eventual 4 Septembrie în Sibiu.

La ordinea zilei vor fi și chestii de deosebită importanță.

Ministrul Burian la Impăratul. Din Isehl se anunță, că Duminică înainte de ameză, Maiestatea Sa împăratul a primit în audiență pe ministrul de finanțe comun, baronul de Burian. Azi, Luni ministrul s'a întors la Viena, iar în 2 ori 3 Septembrie pleacă în Bosnia, însoțit de consilierul ministerial Kuh. Baronul de Burian va petrece în Bosnia cel puțin o săptămână. Călătoria aceasta e în legătură cu chestiunea reformelor în Bosnia.

Tradarea episcopului din Lugoj Dr. V. Hossu. Ni se comunică din Sân-Miclăușul-mare știri cari pun într-o lumină de adevărată tradare purtarea episcopului de Lugoj Vasile Hossu. P. S. Sa. s'a dus la Sân-Miclăușul-mare, ca să sfințească biserica gr.-cat. de acolo în acelaș loc unde cu câțiva ani mai înainte episcopul de Arad I. I. Papp fusese primit cu porți triumfale îmbrăcate în treicolor național. Și cu acest prilej credincioșii săi i-au făcut o primire, de care trebuie să roșească fața oricărui român. P. S. Sa, care s'a încartierat în castelul contelui Nákó, guvernatorul de Fiume, a fost primit cu steaguri ungurești și și-a făcut intrarea triumfală în oraș, în sunetul marșului lui Rákoczy, prin o poartă triumfală care îl saluta: „mor cu Isten hozott”. L-au salutat apoi autoritățile locale cărora P. S. Sa li-a răspuns că „năzuința noastră este să ne împlinim din punct de vedere național unguresc datoria față de țeară”. Il urmărim de mult pe episcopul Hossu, care dintre toți prelații are cea mai slabă conduită națională. Purtarea sa din Sânmiclăuș îl pune alături de Szabó din Gherla. Crede însă P. S. Sa că ceea ce este posibil în Gherla, un episcop sperjur neamului său, va fi posibil și în Lugoj? Nădăjduim că se vor îngriji Lugojenii să-i facă și ei, primirea ce o merită fapta P. S. Sale din Sân-Miclăușul-mare.

Fuziunea. „Neue Freie Presse” scrie, că șefii partidelor ungurești au convenit deja în privința condițiilor pe temeiul cărora sunt învoiați să ia parte la formarea unui mare partid guvernamental. Programul noului partid, se spune, i-s'a comunicat deja și împăratului. Programul de acțiune al noului partid conține acele chestiuni mari, cari vor deveni în curând actuale, adică reformele electorale, chestiunile militare și chestiuna băncii independente. E probabil că programul noului partid se va lansa oficial întâi-oară la darea de seamă a contelui Apponyi, în Jászberény.

Discursul de deschidere

al dlui **Virgil Onițiu**, vicepreședinte al societății pentru fond de teatru român.

Onorată adunare generală!
Domnilor și doamnelor!

Urmărind cu luare aminte dezvoltarea Societății pentru crearea unui fond de teatru român, care se întrunește în adunare generală azi în Oravița, ne vom convinge, că această societate s'a născut și s'a dezvoltat sub impulsul aceluiași neastâmpăr de grabită înaintare cu urmările sale firești de crize grele, care se arată în lupta pentru existență a tuturor instituțiilor noastre de cultură în veacul al XIX-lea.

Reprivire asupra trecutului.

Treziți la conștiința de sine și lămurii asupra grozavei înapoieri a neamului față de înaintarea culturală a apusului — căci mulțimea mare își continuă somnul înainte — au fost luați de vârtejul unui neastâmpăr, a unui impuls năvalnic de-a face să dispară prăpastia uriașă dintre starea în care ne aflăm și dintre aceea a Europei culte, de-a repara prin inițiative și stăruințe entuziaste tot ceea ce perdusem în „somnul cel de moarte“.

Esse înălțător acest avânt de renaștere, care îndeamnă și însufleștește pe hecatonchierii culturii noastre naționale de pe la mijlocul secolului trecut.

Neastâmpărul lor impulsiv — firește și cam pripit — a inițiat multe mișcări frumoase și înălțătoare, care deschideau perspective strălucite în viitor pentru speranțele lor neîngrădite — fiind însă isvorite din însuflețire fără destulă cumpenire, fără de frâul realității, ele au rămas în mare parte și pentru multă vreme „pia desideria“, dorințe deșarte. Vă amintesc numai avântul de însuflețire, care s'a cheltuit pentru crearea unui fond, din care să se înființeze o academie românească de drept în Ardeal, — o întreprindere, care după vr'o 20 de ani a trebuit să se părăsească cu desăvârșire, fiindcă eră cu neputință de realizat.

Astfel toate societățile și întreprinderile noastre culturale de pe la mijlocul veacului trecut se pornesc cu mare avânt, cu nespuse însuflețire, cu învâpăiată nădejde în viitor și sunt încurajate la început de sprijinul tuturilor.

Încetul cu încetul însă văpaia însuflețirii inițiale începe a se potoli, judecata cumpănită începe să intre în acțiune și împreună cu ea: umbra ei nedespărțită, scepticismul. Nădejdiile de ieri se destramă ca fulgii de nori la lumina soarelui și roial nemulțămiiilor crește din zi în zi. Puțini conducători, cari păstrează încă ceva din căldura potolită a începutului, rămân izolați și ajung să se vadă față în față cu o tabără de nemulțămiiți. În acest stadiu întreprinderea culturală stagnează, vegetând numai de pe o zi pe alta și perde văzând cu ochii tărâmul de sub picioare. Aceștia sunt anii ei de criză.

Și a fost o norocire adevărată pentru instituțiile noastre culturale, că în stagnarea produsă nu au ieșit în definitiv birnitori scepticii, ceea ce ar fi însemnat moartea lor, ci au rămas întotdeauna și mai departe la cârmă cei cu nădejde. Astfel crizele s'au trecut cu succes și în urma lor s'a produs o mare și salutară schimbare în viața internă a acestor societăți și instituțiuni. Visătorii s'au mai lăsat de visuri și începură să judece și să cumpenească. Ei își coboară privirile dela stele la pământ, scrutează terenul înțelenit, pe care au să-l parcurgă, cu un cuvânt se îndrumază spre o muncă mai puțin luminoasă, mai puțin înălțătoare, dar mai cu folos: spre munca practică de pioniri. În locul flamurei cu devize de aur, care le fălăia în mâni până ieri, ei apucă sapa și ciocanul, în locul focurilor de artificiu, ei iau felinarul în mână, ca să dăreze pas de pas drumul înaintării conținute dar sigure. Și dacă în munca aceasta dură și grea de deștelenire a ogorului nu vor pierde cu totul din sufletele lor sămânța de însuflețire, ce s'a sămănat din belșugul însuflețirii înaintașilor, dacă se vor ferece cu platoșa îndelungatei răbdări și nu se vor clătina în credința tare, că munca lor — deși mai târziu — dar își va avea rodul ei, — atunci — împreunând astfel trecutul cu prezentul, — vor aduce servicii reale pentru cultura neamului lor.

Nu mă voiu extinde aci, ca să arăt, cum toate societățile și instituțiile noastre culturale cu un trecut mai vechiu, în frunte cu „Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român“, au făcut această cale ajunsă tipică la noi. Mă mărginesc a urmări această cale numai în viața „Societății pentru fond de teatru român“, căutând să lămuresc, îndeosebi stadiul nostru actual de evoluțiune, pentru că știind cum stăm și până unde am ajuns — să ne putem înarma cu acele mijloace de luptă și de apărare, care în acest stadiu al evoluțiunii noastre ni-se impun mai cu deosebire.

Înființată la anul 1870 la inițiativa entuziastului nostru fost prezident Iosif Vulcan, Societatea noastră într'o vălvătaie de însuflețire câștigă în cel mai scurt timp inimile tuturilor. Un teatru național, un edificiu mândru, cu o scenă largă, pe care să se reprezinte drame și comedii cu mo-

tive din istoria și din prezentul neamului, pe care să ni-se înfățișeze jocurile noastre naționale, de unde să se înalțe farmecul duios al muzicii noastre naționale! Ce vis mândru! Ce vis frumos! Societatea se constituie. Cei mai buni ai noștri iau parte la înjghebarea ei. Primele adunări generale sunt adevărate sărbători de însuflețire. Contribuirile bănești curg din toate părțile. În diferitele centre culturale se aranjază petreceri, teatru și concerte, cari varsă tot venitul lor net în fondul nou înființat, din care să se dureze templul Thaliei române!

Zidirea unui teatru.

E absolut cert, — ceea ce mulți din cei de azi nu mai știu — că inițiatorii Societății noastre și însufleții ei sprijinitori dela început s'au gândit numai la acest ideal: să adune un fond, din care să dureze un templu mare pentru Thalia română, adică să zidească un teatru românesc!

Cine să se fi cugetat în acel avânt furtunos de însuflețire — sau dacă s'ar fi cugetat vr'unul, — cine i-ar fi luat în samă glasul pierdut în zgomotul asurzitor al nădejdiilor, — zic, cine s'ar fi cugetat la banalități ca aceste: Unde să înălțăm acest templu? Câte parale va reclama înălțarea lui? Ce capitale se vor cere pentru înjghebare și susținerea unei trupe corăspunzătoare? De unde vom găsi publicul, care să susțină acel teatru măcar în câte o stagiune de 8 luni pe an, dată fiind imobilitatea zidirii?

Ei, bine, nu s'a cugetat nimeni la toate acestea.

Epoca de regres.

Însuflețirea — alimentată prin neînfrântul inițiator al Societății — s'a susținut cu o progresivă potolire timp de vr'o 12—17 ani. Iar când valurile entuziasmului rând pe rând s'au așezat și oamenii au început să și dea samă mai calm asupra mijloacelor și scopului urmărit, — rezultatul a fost o răcire generală și o înstrăinare de Societate. Începură a se ridica glasuri în contra îndreptării de-a fi a acestei societăți, care — se zicea — deplasează un capital însemnat din avuția noastră națională, pentru un scop himeric sau cel puțin prea îndepărtat, dacă nu chiar nerealisabil. Și apoi câte năcazuri și necesități culturale cu mult mai arzătoare avem noi — se zicea, — pentru care ar fi o binefacere dacă s'ar putea folosi de capitalul adunat de această societate fără rost. Și erau oameni, cari declarau pe față, că ar fi mai bine, ca societatea să se desființeze și averea ei să treacă la Asociațiunea transilvană.

În această strimțorare, cu scop de-a salva societatea noastră și de a-i justifica rostul de-a fi, — s'a ridicat mai întâiu glasul acelor, cari au urmărit cu dragoste avântul ei de până atunci, — și s'a cerut o nouă formulare a scopului ei, — mai corect: o altă explicație a literelor din statute, prin care să se justifice rostul ei de-a fi și datorința neamului de-a o sprijini. Și am mulțumirea sufletească, de-a fi fost unul dintre cei dintâi, care într'un articol special — eră îmi pare la anul 1887 — am atras atenția Societății asupra acestui moment de a fi sau de a nu fi pentru ea, stăruind ca să lase chestia »edificiului« teatral pentru alte vremuri și deocamdată să stăruie pentru realizarea teatrului viu, — pentru miez nu pentru găoace, pentru trupul însuflețit, nu pentru haina externă.

Adunările generale încetează.

Idea a prins în public. Dar factorii conducători nu se puteau împrietini cu ea. Tabăra nemulțămiiilor astfel creștea. Viața societății eră amenințată a se stinge. Singurele licăriri de viață ale ei: adunările generale, încetează. Nu se mai găsesc centre românești, cari să se deschidă pentru cultul Thaliei române.

În această situație precară — criza ajunsese la culme — părintele societății noastre, care a fost Iosif Vulcan, o mută din centrul ei depărtat, la Brașov. Și cu această mutare se începe o eră nouă în viața societății.

Era nouă.

Era aceasta mai nouă a societății noastre — în care criza îndelungată s'a delăturat — ași putea-o caracteriza ca fiind era, în care conducerea societății nu se baricadează rigid între literile moarte ale conceptelor tradiționale, ci ținând samă de păreri și nemulțumirile celor de bine din publicul nostru mare, — căci fără de acest public

nu putem exista și nu avem rost să existăm, — precum și de dorințele juste și executabile ce s'au ivit, — a părăsit încetul cu încetul, în frunte cu venerabilul nostru fost prezident, murii chinzești ai »zidirii teatrului« și după câțiva ani de tranziție, la 1903, anul unei epoci noi în viața societății, s'au putut începe lucrările pregătitoare pentru înființarea viitorului teatru românesc, un teatru deocamdată nelegat de un local anumit și propriu, pribeag, ca și felul de traiu al neamurilor cari încep a se infiripă, cu un cult al artelor nu sub bolți arcuite pe colonne încrămpeșite în marmoră, ci — ca să zic așa — sub cerul liber!

Cu anul 1903 s'au început pentru Societate pentru fond de teatru român anii muncii de pionir. Abia de 5 ani încoace am luat și noi în mână sapa și ciocanul, ca să durăm calea pentru viitorul teatru românesc.

Stadiul acesta al dezvoltării noastre trebuie să-l fixăm bine, ca să nu fim rău înțeleși în stăruința noastră și să nu ni se ceară lucruri, a căror realizare, este rezervată viitorului, ce ni-l vom crol prin sudoarea feței noastre. Ce am făcut până acum în epoca aceasta din urmă?

Ce a făcut Societatea?

Nu avem repertoriu pentru teatru, nu avem actori, ni-se pierd cântecele naționale — ni-s'a strigat. Am publicat deci premii pentru piese originale potrivite, am făcut traduceri și localizări de piese din alte limbi și am înjghebat din ele o mică bibliotecă teatrală, care și face cursul ei de dezvoltare. Am dat burse și ajutoare pentru tineri cu aptitudini pentru teatru și ne mândrim, că cu sprijinul nostru s'a făcut Zaharie Băseanu ceea ce este și că cu ajutorul nostru va deveni dl Aurel Bănușiu ceea ce dorim cu toții să fie. Am premiat prima colecție de melodii originale de muzică populară românească, făcându-i cu puțință d-lui Tiberiu Brediceanu publicarea ei și ne-am îngrijit, ca colectarea de melodii să se continue în mod sistematic prin fonograful brevetat și întocmit în special pentru astfel de colectări folklorice. Și pe lângă toate acestea am încurajat din cât am putut mișcarea teatrală a diletanților noștri, urmărindu-i an de an cu cea mai încordată atențiune.

Activitatea aceasta inițială în munca de pioniri ai teatrului viitor — începând cu anul proximității va trebui să crească și să se stabilizească în mod definitiv, căpătând și mai multă unitate în mersul ei.

Ceace am cercat de atâtea ori, pentru ce am cheltuit înzadar atâtea stăruință: ca să angajăm toate centrele periferiale la conlucrare pentru scopurile urmărite de Societatea noastră, — va începe a se realiza de acum.

Director artistic.

Prin angajarea unui director artistic al Societății noastre, om cu pregătire specială în de-ale teatrului, cu dragoste de muncă și cunoscător al relațiilor de pe la noi, — sperăm că ne va succeda a reînvia treptat în tot mai multe centre românești interesul pentru teatru, organizând și întemeiând teatrul nostru de diletanți de azi și perfecționându-l prin exemplul viu și prin povețele pricepute ale noului nostru director artistic. Astfel sperăm a ne crește publicul pentru teatru care va să vină când vremea se va împlini.

În stadiul actual al evoluției noastre ni-se impune deci stăruință și îndelungă răbdare în calea ce ne-am croit. Vor trece ani de zile și dacă vom munci cu încredere în viitor, atunci vom pregăti terenul în toate privințele pentru etapa proximității, care va fi un teatru ambulans cu o trupă de artiști de profesie. A cere azi dela noi înjghebarea acestei trupe, înseamnă a nu cunoaște chestiunea. Când ne vom fi pregătit repertoriul teatral necesar, când vom fi adunat un material bogat de muzică populară, când ne vom fi format un public mare și bine pregătit pentru gustarea estetică a teatrului, și când vom dispune de mijloace bănești îndoite, atunci, numai atunci va fi sosit timpul înjghebării unei trupe de artiști de profesie.

Să sporim capitalul.

Până atunci să nu se aștepte dela noi surprinderi, să nu ni-se ceară fălăiri de steaguri cu divize noi, nici întreprinderi riscate puse în lumină bengalică. Mai cu seamă că astfel de producții reclamă de obicei bani mulți, — iar noi ținem să nu cheltuim avântul nostru, ci folo-

sind cu măsură venitele noastre, să sporim an cu an frumosul capital adunat, din care se va înființa odată teatrul național. E timpul să înțelegem și ceice ne judecă fără de a pune umărul la munca noastră, — că stăruința noastră fără de sgomot și fără de reclamă nu este trândăvie și că ne-am tras bine seamă cu aceeași vreme și mai cu samă cu aceeași este pentru acum bine să vrem.

În credința că și D-voastră, cari v'ați întrunit la această adunare generală, împărtășiți aceste vederi, cari nu sunt numai ale mele, ci ale întregului comitet și că ne veți da tot sprijinul ca să stăruim și mai departe în munca noastră de până acum și în direcția indicată de mine, — Vă salut cu dragoste frățească și declar adunarea generală a Societății pentru fond de teatru român de deschisă.

Din România.

Starea sănătății regelui Carol. Doctorul Noorden sosind la Sinaia a examinat Vineri, împreună cu dl Dr. Teodori, medicul curții, pe M. Sa Regele și a emis părerea de se face o nouă examinare prin ajutorul razelor Roentgen. În acest scop a fost chemat dela Viena un specialist.

M. Sa continuă a suferi de crampe stomacale.

Drul Noorden va mai stă încă câteva zile la Sinaia.

*

Solemnitatea dela mănăstirea din Sinaia. Ziua de Sf. Maria, hramul mănăstirii din Sinaia, a fost sărbătorită și anul acesta cu o deosebită solemnitate. Mai ales vara aceasta, după Sf. Maria urmând o Dumneacă, cochetul colțșor pitoresc atât de fermecător și admirat, a primit o lume imensă, care s'a revărsat din toate părțile țării încă din ajunul zilei.

O sumedenie de trenuri de plăcere au circulat din z. rii z. lei până seara, arhipline de însetații de repaos din toate clasele societății.

Serviciul divin a fost oficiat de superiorul mănăstirii Sinaia, arhimandritul Nifon, înconjurat de întregul cler al mănăstirii și în prezența unei selecte adunări, în care am remarcat pe: A.A. L.L. R.R. Principele și principesa de Wied, familia: Ghica efor, general Manu fost ministru, N. Filipescu idem, Culoglu directorul Eforiei spit. civile Al. Djuvâra ministrul industriei, general Ccandă, Al. Catargiu, M. Blaremburg, Al. Sc. Ghica, Rallet, Mandrea dela Casație, Iarca. P. Gârboviceanu ad-tor al Casei bisericilor, Piere și Alice Veroe mare proprietar, Mircea și Ada Pilaș, d-na și d-ra Cârlova, etc.

M. Sa Regele, care de obicei participa la această solemnitate, a fost reținut la castel în vremea sosirii prof. Dr. Noorden.

După oficierea serviciului divin persoanele asistente s'au îndepărtat către cele câteva zeci de mese înșirate pe poiana de lângă mănăstire și la care luaseră loc peste 350 de săraci de prin satele din jurul Sinaei, cărora — ca în toți anii — li s'a dat o agapă. Un gazetar aflându-se în apropierea principelui și principesei de Wied, nepoata M. Sale Reginei, și după mamă, (familia Cantacuzino-Paşcanu) româncă, a profitat de prilej, pentru a afla din gura principesei câteva lucruri interesante cu privire la starea M. Sale Regelui.

Maiestatea Sa, — a declarat grațioasa nepoată a Suveranului, — este ceva mai bine. Azi dimineață a sosit din Viena prof. von Noorden, care va fi sesizat în special în ce privește regimul alimentar prescripș M. Sale, fiind dat că regimul lactat urma să pînă azi l'a slăbit într'u câtva.

Muzica militară, care cântase celor 350 de neseni arii naționale, dete semnalul pentru o coră, care se și încinse pe toată întinderea poeziei, în aclamațiunile frenetice ale asistenței.

Principesa de Wied, după ce a făcut cerc cu ilte persoane în jurul cător-va țărani și țărance, a fotografiat mai multe modele de îmbrăcăminte

națională. Apoi invitații au trecut în sala bibliotecii, unde a avut loc o recepțiune oficială.

La șampanie, arhimandritul Nifon, eminentul superior al mănăstirii, a făcut apoteoza zilei, aducând e ogii memoriei fondat. rului mănăstirii, Cantacuzino, și închinând pentru Suveranului și efori. A răspuns dl Ghica, efor. Solemnitatea a luat sfârșit către orele 12 și jumătate. După amiază o animație imensă s'a desfășurat în bălciul local.

Academia română a fost deschisă Vineri dimineața până la orele 12.

Audiența podgorenilor la dl Emil Costinescu. Dl ministru de finanțe a primit Vineri dimineața la ora 10 în audiență delegația podgorenilor, care a venit să-l expue doleanțele viticulturilor și să-l roage a le veni în ajutor pe cât cu puțință, în aplicarea legii monopolului cârciumelor la sate.

Dl Emil Costinescu, luând act de rugămîntea acestor fruntași ai viticulturii, de a acordă podgorenilor înlesnirile ce ar fi cu puțință, a făcut următoarele două propuneri, care au fost primite de delegațiune cu unanime și călduroase aprobări:

1. Să se întindă și la țară măsura aplicată de ja în orașe, ca în ce privește cârciumele ce debitează numai vin, numărul lor să fie nelimitat, plătindu-se o taxă pentru comună, ce se va determina prin lege, în raport cu numărul locuitorilor.

2. Taxa licenței la cârciumele ce debitează numai vin va fi pe jumătate, cum este prevăzut și astăzi în legea licențelor, și se va plăti nu pe un an înainte, ci pe trimestru.

3. Să se limiteze prin lege regiunea podgoriilor și să nu se mai permită plantarea de vii la câmp. În această privință dl Costinescu a și dat ordin imediat ca Creditul Viticol să nu mai acorde împrumuturi decât exclusiv pentru plantarea de vii pe deal.

Delegațiunea s'a retras la ora 12, adânc mulțumită de rezultatul audienței, exprimând toată recunoștința ei dlui ministru de finanțe, care de altfel însuși e un podgorean, pentru sol citudinea ce au găsit-o la dsa interesele viticulturii.

Sărbările din Oravița.

— Dela trimisul nostru special. —

Oravița, 15/28 August.

Ziua I, Vineri.

Petrecerea populară.

După amezai la ora 4 a avut loc petrecerea populară în curtea bisericii gr.-or.

Aceasta a fost de toată frumuseța. Erau țărani din Oravița-română și montană, Iladia, Racașdia, Broșteni, Ticvanul-mare și mic, Vărădia, Cacova, Rachitova, Coștei, Secaș, Mărcina, Vrani, Giurgiova și Gornia, amestecând tot atâtea note particulare în pitorescul lor port bănățesc. S'au jucat diferite jocuri originale. Așa sunt »Poșovaica«, »Ciciriul« și »Dansul florilor« precum și unul foarte interesant *Dansul foametei dela 1863.*

Cel mai mare și mai bogat în figură este Călușerii, el are 12 figuri și se joacă câte 10—12 zile în șir la Rusalii. Acest interesant dans »supra căruia plutește o atmosferă plină de legende, a făcut viuă impresie.

După ce dansurile s'au sfârșit a avut loc concursul de costume naționale. În Oravița s'a constituit la inițiativa dlui P. Cornean un comitet pentru scopul foarte laudabil de a face o propagandă stăruitoare pentru păstrarea și reînnoirea vechiului adevărat port

bănățean. Pe acest teren în special d-na Cornelia Cornean desfășură un zel vrednic de toată lauda. Comitetul acesta a anunțat că va premia pe fetele cari vor veni la serbările din Oravița în cele mai frumoase costume românești, făcute bine înțeles după modelele ce le-a dat comitetul. S'au prezentat la petrecerea din grădina bisericii, nouă fete îmbrăcate în splendide costume originale oravițene, compuse din iie cusută toată în săbace și cu arnici, poale, șorț și opreg, țesute în fir și lână. Din aceste nouă costume, comitetul de premiere compus din d-nele Cornelia Cornean, Elena Mehes și Alexandrina Teran a premiat cinci cu câte douăzeci cor. și patru cu câte 10 coroane.

Rezultatul concursului a fost adus la cunoștință număroasei asistențe prin dl Dr. P. Cornean. Cu acest prilej d-sa a arătat deosebita importanță a portului nostru național.

Concursul de coruri.

Sara la 8^{1/2} a început în grădina de tir concursul corurilor sătești: Locul în formă de amfiteatru are un aspect încântător. În arenă băncile și scaunele așezate în semicerc erau ocupate într'un amestec pitoresc de cucoane, domni, preoți, țărani. De jur împrejur pe marginea ridicată a amfiteatrului, numai țărani îmbrăcați în haine de sărbătoare. În fund între copaci o scenă improvizată. Ramurile copacilor s'apleacă pe scenă, frunzele plouă peste capetele tinerilor cari cântă.

Concursul se deschide prin corul bărbătesc din Ticvanul mare, de sub conducerea harnicului învățător Bojincă. Apoi urmează cel din Bozovici condus de dl Ruva, funcționar de bancă, cu *Morarul de Kiriak*; cel din Coștei, condus de țărănul Iosif Micu, cu *Colinda de Kiriak*; cel din Vărădia condus de Paul Farca, cu *Patriei și fratilor mei*; cel din Mărcina condus de dl Lazăr, cu *Peste deal de Vidu* (i-se face ovații neîntrecutului măestru în armonisări românești I. Vidu, care e de față); corul gr. cat. din Oravița română, condus de dl Ioan Bogdan și corul din Oravița montană condus de dl Jánoslav Láng.

Manifestația aceasta corală a fost splendidă. Corurile s'au achitat foarte bine și au fost mult aplaudate.

La sfârșitul concertului, dl V. Goldiș a urcat scena și li-a adus vii mulțumiri în numele comitetului.

Concertul s'a terminat la ora 12 din noapte.

Ziua a doua, Sâmbătă.

Ședința II.

Ședința doua se ține în liber, în amfiteatrul grădinei de tir, unde a avut loc concertul de aseară.

Președintele V. Goldiș, deschide în prezența unui public numeros la 10 ședința.

Notarul Dr. D. Stoica, citește procesul verbal al ședinței de ieri, care cu mici modificări stilare, se verifică.

Președintele V. Goldiș, își ține de datorie a releva ca un moment deosebit reprezentățiunile corale de aseară. A fost un prilej de adevărată înălțare sufletească. În numele comitetului exprimă mulțumită corurilor.

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás és T-sa — Mașina de moș-
mente și pietre de
ciment.

Fabricație proprie din marmură, granit, seynit, labrador etc., din pietre de mor-
mănti magazinul se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Căminaria și
magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21. Telefon 662.**

Filiale: Nagyvárad, Nagyvárad, Déva și Bánpatok.

Alegerea de președinte.

La ordinea zilei este alegerea de președinte. Cere cuvântul dnul *Emanuil Ungureanu*, care spune următoarele: Prin moartea lui *Iosif Vulcan* postul pe președinte al societății noastre a devenit vacant. Adunarea generală din anul trecut, în semn de doliu pentru pierderea vrednicului ei fost președinte, a ținut un an de zile postul de președinte neîmplinit. Acum trebuind să împlinim acest post, o conferință, a căzut de acord asupra unei persoane, care s'a ilustrat pe toate terenele vieții noastre publice. Acesta este dl *Dr. Ioan Mișu* (Entusiaste ovațiuni). În numele acestei conferințe, îl propun pe dînsul de președinte al Societății. (Ovațiuni îndelung repetate).

Președintele. Văzînd însuflețirea dvoastră unanimă și nefiînd o altă propunere declar pe dnul *Ioan Mișu*, mare proprietar în Vinerea de președinte al Societății. Alegerea i-s'e notifică telegrafic imediat încă din ședință.

Inscrierea de membrii.

În numele comisiunii pentru înscrierea de membrii noi, referentul dl *Ioan Roșu*, citește o listă de nume aproape interminabilă, care stărnește mare entuziasm. Un serciș extraordinar, care întrece toate așteptările. Peste 50 de înși sunt înscrși membrii pe viață cu câte 100 coroane și rezultatul general este o sumă de peste 7000 coroane (Aplause însuflețite).

Socotelile.

Dr. Isidor Papp, în numele comisiunii pentru censurarea socotelilor raportează că socotelile au fost aflate în cea mai perfectă ordine. I-se aduc ovații și mulțumite meritosului casier al Societății dlui *Nicolau Vecerdea*.

Expozeul dlui Branîște.

În numele comisiunii pentru censurarea raportului general face un lung și bine documentat expozeu dl *Dr. V. Branîște* referentul comisiunii.

Spune că comisiunea a examinat cu deamăruntul toată activitatea comitetului pe care o aprobă în toate privințele. Comitetul — zice dl *Branîște* — se află într'o situație dificilă în urma insistențelor cari vin din partea publicului cerînd înființarea neamănată a teatrului. D'aceia comisiunea a ținut să fixeze mai clar principiile conducătoare cari sunt și trebuiesc ținute în vedere. Mai întâi este sprijinul moral și material pe care îl oferă Societatea mișcării teatrale. Ea a sprijinit numai tendințe capabile a da o îndrumare sănătoasă evoluțiunii noastre culturale, pentru că în ce privește aceasta trebuie să observăm cea mai mare grijă. La crearea repertoriului trebuie să ne ferim de piese, cari pot avea o îndreptățire pe scândurile teatrelor mari, dar la noi pot fi cu deadreptul păgubitoare. Asta ni-a fost una dintre preocupățiuni. Alta chestiune e cea a burselor. În urma planului de acțiune și a îndatoririlor morale ce societatea le ia asuprași față de bursieri săi, de aci, încolo Societatea trebuie să-și restrîngă bursele.

Se precipitează o stare de lucruri care, creată înainte de vreme poate fi păgubitoare pentru societate. Azi Societatea are un absolvent care intră în activitate. Pentru acesta este teren și sunt mijloce. Inmulțîndu-se însă bursele ajungem în câțiva ani la un număr de absolvenți pe cari nu-i mai putem plasa.

Adunarea primește pe urmă propunerile, de mai la vale, cetite de dl *Branîște* ca venite din partea comisiunii și a comitetului.

Se ia la cunoștință raportul comitetului în general și în special votându-i-se absolutul prevăzut în statutele, pe lângă următoarele:

a) Se ia act, că în acest an al văduviei scaunului prezidențial a condus afacerile societății vice-prezidentul *V. Onițu*, cărui i-se votează mulțămîntă protocolară, pentru tactul prudent și zelul cu care a condus afacerile societății.

b) Se aprobă lucrările comitetului prin cari deoparte s'au dus în deplinire concluzele adunării generale din anul trecut, de altă parte s'au continuat lucrările pregătitoare, conform planului de acțiune în vigoare.

c) Pentru mai clară și mai precisă evidență a afacerilor pertractate și rezolvate în ședințele de comitet în decursul anului, se vor aminti în viitor în raportul comitetului și singuraticile afaceri și modul lor de rezolvire, dupăcum s'au pertractat în ședințele comitetului.

d) Atât ajutor material cât și moral se va acordă numai acelor nisuiți aparținătoare sferei societății cari corespund intereselor de viață ale poporului sunt morale și libere de veleități păgubitoare sufletului poporului.

e) Se ia la cunoștință angajarea dlui *P. Bănuț* amăsurat planului de acțiune în mod provizor pe un an ca conducător al mișcării noastre artistice cu salariu de 2400 coroane și spese de călătorie, avînd a i-se da locuință liberă în legătură cu biroul societății, iar până la constituirea acestui birou i-se va rebonifica ca bani de cvartir în sumă de 400 cor.

Comitetul va închiria un birou stabil al societății unde să se plaseze biblioteca și arhiva.

g) Pentru o bursă, taxă de înscriere a bursierului, ajutoare și spese de călătorie a bursierului și a eventualilor ajutoari se stabilește suma maximă de 3000 cor., în budget care nu este permis a se depăși. În suma aceasta nu se socotesc spese eventuale ale conducătorului artistic.

h) Pentru sprijinirea editărilor de melodii populare (cîntece și dansuri) se pune la dispoziția comitetului suma de 600 cor. avînd a se da 300 cor. dlui *Ioan Vidu* care în schimb se angajează a scoate în editură proprie astfel de melodii.

I. Se ia la cunoștință cele cuprinse în raport.

II. Se ia la cunoștință dispozițiile comitetului cu privire la împărțirea burselor, premiilor și ajutoarelor.

III. Se declară de membru pe viață dnul profesor *Andrieu Bârseanu*, înscris în decursul anului 1907—1908.

IV. Adunarea exprimă durerea sa pentru pierderea membrilor repositi.

V. Adunarea generală a Societății pentru fond de teatru român decretează în puterea §-lui 12 din Statute formarea și organizarea de »Comitete filiale« pentru promovarea scopului Societății, în diferitele centre de populație românească din țară, fie în orașe, fie în sate.

Comitetele filiale se vor compune, după împrejurările locale, din cel puțin 3 și cel mult 9 persoane, însuflețite pentru cauza teatrului, cari ori că înșiși vor face parte din trupa de diletanți, ce se va constitui în acea localitate, ori că iau numai sarcina a conlucra la constituirea de asemenea trupe de diletanți, în orașul lor și în jur.

Comitetele filiale se vor înființa, unde e trebuință, sub conducerea directorului artistic al societății ori a unui membru al Comitetului central.

Problema comitetelor filiale este:

a) de a înscrie membrii noi pentru societate și de a încasă taxele:

b) de a aranjă reprezentațiunile teatrale, conferințe, excursiuni și de a iniția ori propune mijloace și dispozițiuni pentru »promovarea scopului Societății« în genere, precum și în special în ce privește ținutul, unde funcționează acele comitete filiale;

c) de a face Comitetului central raport despre activitatea lor, de două-ori în an, în Decembrie și Iunie.

Taxele, de orice categorie de membru, au a se transpune toate Comitetului central, iar din venitele realizate pe alte căi — afară de cele dela producțiunile teatrale făcute cu concursul

Directorului artistic al societății, cari se impart sub alt raport — 25% se vor transpune Comitetului central în folosul societății și 75% se vor întrebuința pentru scopuri menite a desvîlta viața culturală și artistică românească în acea localitate, după cum cade de acord majoritatea comitetelor filiale.

Comitetele filiale vor sta sub conducerea secretarului societății. În ce privește administrarea și transpunerea taxelor și a altor venituri, peste tot în ce privește partea financiară, Comitetele filiale se vor adresa casierului societății, în alte privințe însă secretarului sau directorului artistic al societății.

VI. Cenzurînd socotelile și actele de casă de pe anul 1907/8 și găsindu-le corecte da comitetului absolutul pentru gestiunea anului 1907/8.

VII. Votează budgetul pentru exercițiul anului 1908/9 în felul prezentat de comitet.

Dr. A. Cosma întreabă dacă nu este o colisiune între ceace i-se impune de chemarea directorului artistic și ceace săvârșește dl *Zaharia Bârșan*.

Referentul dl *Branîște* spune că comitetul nu vrea să ia monopolul mișcării teatrale. Comitetul contează și pe mai departe atât la sprijinul diletanților cât și la acel al dlui *Bârșan*. În ce privește pe dl *Bârșan* ține să declare că atât Societatea față de dl *Bârșan* cât și *Bârșan* față de societate sunt degajați de orice îndatoriri. Dealtfel dl *Bârșan* este acum angajat la teatrul național, amintește însă în treacăt, că încât ar fi să mai facă turneuri, Societatea îi va fi recunoscătoare și-l va sprijini, dar îi cere ca pe lângă considerantele pure de artă să aibă în vedere și trebuințele morale, culturale și naționale ale poporului nostru.

Secretarul *Iosif Blaga* în chestia *Bârșan* spune că *Bârșan* n'a voit să stea la Societate, el a declarat că nu vrea să învețe și să instrueze trupe de diletanți și a făcut un ofert comitetului că este gata să organizeze o trupă pentru care comitetul să-i dea o subvenție de 17 mii la an. Comitetul fi-rește nu i a primit ofertul.

Deslușirile acestea se iau la cunoștință.

Unde se va ține adunarea viitoare?

Fixarea localității unde se va ține adunarea viitoare, se lasă în grija comitetului.

Conferența dlui Bănuț.

Urmează conferența dlui *P. Bănuț* despre *naționalismul în artă*. Vom publica conferința d-sale în întregime aici amintim că ea este o lucrare de valoare atât ca fond cât și ca formă și citirea ei a făcut escelentă impresie. Artistul nostru a fost viu feliicitat.

Inchiderea.

Termenindu-se lucrările, adunarea generală a fost închisă la ora 12^{1/2} pintr'un discurs al președintelui *V. Goldiș* care a zis:

— Trebuie să constat că acel simț de temere, de frică cu care am luat asupra-mi onorifica sarcină de a conduce aceasta adunare generală, acum s'a prefăcut într'un simț de adîncă mulțumire. Parcă și Domnul din ceruri ni-a venit într'ajutor. S'a făcut dintr'odată vreme frumoasă, norii s'au resfirat și de cele mai frumoase zile de sfârșit de vară am avut parte. Au venit frumoasele conferințe ca să înalțe nivelul moral al acestei adunări. Plini de bucurie am aristat la manifestația grandioasă de aseară, iar rezultatul material care întrece suma de 7 mii, face din acesta adunare una dintre cele mai succese. Pot să mă simț deci feliicitat că în afară de întâmplarea regretabilă pentru mine care a oprit pe vicepreședintele nostru de a veni aici, am avut ocazia

să azist nu numai ca martor ci să conduc eu aceste strălucite sărbări. Mi a fost ușor pentru că d-voastră toți ați contribuit la acest frumos rezultat.

Vă mulțumesc tuturor, îndeosebi însă damelor, cari au azistat până în capăt la aceste discuții. A sosit într'adevăr vremea ca și femeia română să se angajeze la marea luptă culturală a poporului nostru. Mulțumesc însă îndeosebi dlor Oravițeni, cari în zilele acestea s'au înscris cu litere de aur numele în analele Societății și tuturor cari au luat parte la aceste serbări, rugându-i să ducă d'aci sămânța însuflețirii sămânând-o peste întreg agrul românesc. Declar adunarea de încheiată.

Adunarea învățătorilor din părțile Timișorii.

— Dela trimisul nostru special. —

Timișoara, 30 August.

Și mai frumoasă dar mai ales mai românească decât serbările de acum două săptămâni, a fost manifestația culturală ce s'a desfășurat astăzi în Timișoara.

Societatea învățătorilor cuprinzând vreo 180 de învățători din patru protopopiate din părțile Timișorii, și-a ținut azi aici adunarea ei anuală. Din cursul discuțiilor și conferințelor citate relevăm ca deosebit de importantă *afacerea unei reviste pedagogice românești*. Deși nu cunoaștem încă hotărârea adunării în această chestiune, totuși dorim ca în sfârșit să se găsească un mod de a crea un astfel de organ atât de important pentru învățământul nostru. Aceasta cu atât mai mult că guvernul s'a îngrijit de mult să dea în mod gratuit tuturor învățătorilor din țară o revistă pedagogică unguerească, redactată în duhul celui mai sălbatic șovinism.

Inriurirea dezastruoasă a acestei reviste trebuie cu orice preț contracarată, dacă nu vrem ca ea pe încetul să corumpă toată mentalitatea și moralitatea națională a învățătorimii noastre. Cine știe dacă mulți învățători n'au fost determinați în atitudinea lor neromânească, tocmai de teroarea conștiință și necurmată sub care ea a așezat pe învățătorii noștri prin articolele pline de ură contra a tot ce-i cultură unguerească în țara asta?

Este de dorit ca chiar forurile noastre bisericesti mai înalte să îngrijască de aranjarea definitivă a acestei chestiuni extraordinar de însemnate.

Trebuie să fim recunoscători acestei adunări că ne-a prilejit o aleasă desfătare artistică, concertul de astăzi seara.

Intr'un cuvânt putem spune că el a fost în același timp un triumf personal deplin al dirigentului corului din Săn-Miclăuș, dl Atanasie Lipovanu. Patem spune că prin concertul acesta, el intră în rândul celor mai buni dirigenți de coruri ce avem în Ungaria. Publicul a răsplătit pe destoinicul dirigent cu aplause furtunoase.

Serviciul dumnezeesc.

Conferințele adunării au fost precedate, precum se cuvenea, la orele 8 și jumătate dimineața în biserică sf. Ilie, de celebrarea serviciului dumnezeesc prin părintele protopop Dr. Traian Putici. Răspunsurile au fost executate de bunul cor din Timișoara-Fabric dirigit de domnul Nic. Nicorescu.

La liturghie părintele protopop a amintit în rugăciunile sale pe nemuritorul reîntemeietor al

bisericii noastre Andrei Șaguna și pe toți profesorii răposați ai școlii normale din Arad, apoi pe toți învățătorii foști membri ai societății.

Sedința întâie.

Ședințele societății s'au ținut în sala berăriei „Fabrikshof“.

Președintele societății, dl Iuliu Vuia deschide ședința printr'o cuvântare subliniind trebuința voinței morale la un popor. Arată cum tocmai Pestalozzi părintele pedagogiei moderne, a dat o pildă de virtuți politice.

Reproducem partea din urmă a cuvântării d-sale:

„Cu pietate îmi reamintesc nobila însuflețire, de care au fost pătrunși fericirii noștri înaintași de acum 3 decenii.

De câtă însuflețire și abnegațiune erau pătrunși aceia în toate acțiunile vieții lor, fie înăuntru sau afară de școală.

Reuniunea noastră servia pe acele vremuri de model altor reuniuni.

Mândrii eram noi cu reuniunea și vrednica pleiadă de dascăli crescuți și trăiți în spiritul bisericii mame și cari prin purtarea, zelul și însuflețirea lor pentru cauză, au știut să ridice prestigiul statului învățătoresc.

V'am pus înaintea ochilor fraților voastre exemplul fără seamă de nobilă abnegațiune al învățătorului Europei dela Iverdun și exemplele fericitorilor noștri predecesori, ca noi, cari prin destin am fost chemați să fim generația istorică a statului învățătoresc confesional, să ne dăm seama de responsabilitatea ce o avem în fața situației grele ce s'a creiat.

Să avem sincera dragoste față de lege, limbă și patrie și vom satisface îndatoririlor ce ni-se impun.

Pronia divină să transplanteze în inimile fraților voastre aceiași caldă însuflețire, de care au fost pătrunși pentru marele ideal fericirii noștri predecesori.

Dohul acelor vremi de mândrie să planeze asupra noastră și ele să îndrepteze pașii și gândurile noastre în căile cele mântuitoare.

La sfârșitul cuvântării președintele dă expresie condoleanțelor adunării pentru moartea regretatului episcop Nicolae Popea. În semn de condoleanțe adunarea se ridică în picioare.

Salută pe urmă pe comisarul consistorului părintele protopop Dr. Traian Putici, pe delegații societății-surori din Caransebeș, reprezentată prin învățătorii Grigore Palici (Jebeli) I. Bădescu (Ghildad) și prin d'șoara Sofia Florescu (Lugoj).

S'a expediat P. S. Sale episcopului Ioan I. Papp o telegramă de următorul caprină:

Inchinând viitorul școlii confesionale părintești îngrijiri, rugăm a primi omagiile și sentimentele noastre de fiască venerațiune.

S'a dat cetire depeșei societății-surori din comitatul Aradului, dar a făcut impresie rea faptul că societatea de aici a fost foarte bine reprezentată la adunarea generală din Radna.

Comisarul consistorului, Dr. Putici, răspunde președintelui mulțămindu-i foarte călduros și vorbind despre idealul învățătorului român.

Învățătorul Gr. Palici salută adunarea în numele societății învățătorilor din dieceza Caransebeșului.

Adunarea se constituie în mod provizoriu alegând următorul birou: Ioachim Munteanu, vicepreședinte, I. Furdeanu, notar, Petru Muțiu și Vasile Bogoi, bărbați de încredere.

Comisiunile s'au constituit astfel: pentru examinarea socotelilor sau ales: Ioan Neamțu, Simion Andron și Nicolae Nicorescu; pentru înscrierea de membri, învățătorii Nevrinceanu, Iuliu Putici, T. Buru, Iosif Lucașu și Dimitrie Roman.

Raportul comitetului dovedește o activitate bogată. S'au ținut cu totul 4 ședințe, s'au rezolvit 60 de obiecte, președintele însuși a rezolvit 208 obiecte și au trebuit să fie orânduite afacerile societății rămase de 7 ani încoace în necerânduală.

Societatea are 181 de membri ordinari, 12 fondatori, 3 membri fondatori pentru convictul ce se proiectează și 3 de membri ajutători, cu totul 269 de membri de toate categoriile.

Bibliotecile se alcătuiesc din 345 de opere. Fondul societății se urcă în 30 Iulie a. c. la 3477.21 cor., iar fondul convictului la 740.84 coroane.

Activitatea secțiunilor e bogată, tinzând a ameliora:

a) organizarea învățământului.

b) mijloacele învățământului.

c) metoda și

d) teme libere.

Pentru viitoarea adunare s'a pus premiu de câte 25 cor. pentru temele:

a) Prin cari mijloace s'ar putea câștiga în măsură și mai mare simpatia poporului pentru școală?

b) Formarea caracterelor.

c) Panteonul pedagogic bănățean.

Raportul despre activitatea biroului, a comitetelor și a secțiunilor, tot astfel raportul „exactorului“ P. Baran a fost predat comisiunii de examinare.

După afacerile administrative se trece la obiectul adevărat al ședințelor: conferințele învățătorilor.

Învățătorul I. Furdianu, citește o conferință despre școala și caracterul ei, și vorbește mai ales despre o temă arzătoare: creșterea nu morală numai ci și națională a caracterului. Conferința străbătută de duh național, a făcut impresie bună.

Iuliu Vuia citește o conferință intitulată: „Reflexiuni asupra planului de învățământ“. Conferințiarul arată în introducere principiile generale ale unui plan de învățământ rațional. Arată apoi în mod critic lipsurile și cusururile planului de azi și stăruiește amănunțit asupra remediilor pentru fiecare obiect în parte.

După acest obiect, președintele ridică ședința.

Banchetul.

La ceasul 1 toți învățătorii s'au adunat la banchetul ce s'a servit la berăria „Fabrikshof“.

Seria toasturilor a fost deschisă prin tradiționalul toast pentru M. Sa, ridicat de d-nul Iuliu Vuia. D-sa a avut nimerita idee de a aminti că M. Sale împăratului datorim autonomia bisericii și a școlii noastre și că și astăzi El este ocrotitorul și păzitorul suprem al ei.

Au mai toastat dl I. Muntean pentru P. S. Sa episcopul I. I. Papp, dl Andron pentru comisarul Dr. Putici, acesta a mulțumit vorbind despre idealul învățătorului român. Dl Furdea toastază cu avânt pentru fruntașul din Săn-Miclăuș-mare Dr. Nostor Oprean, care a venit anume pentru această adunare. Dl P. Baran toastază pentru delegația învățătorilor din Caransebeș, dl T. Bacurescu pentru I. Vuia ca *spiritus rector* al adunării, delegatul din Caransebeș Gr. Palici pentru prosperarea societății, dl Blaj Codreanu pentru poporul românesc, N. Nicorescu vorbește frumos pentru dame și dl Dr. N. Oprean pentru biserică și școlile din mitropolia întreagă.

Ședința de după prânz.

Președintele Iuliu Vuia redeschide ședința. Sala e mai puțin plină decât înainte de prânz.

Învățătorul Aurel Bădescu citește cu un accent nu îndeajuns de curat românesc o conferință cu titlul: „Învățătorul în școală și societate“. Autorul pare a crede că forța unui conferințiar e numărul cât mai mare de citații și cuvinte frumoase și nu aceea ce are — dacă are — el de spus. Stăruiește însă foarte just cu deosebire asupra necesității unei educații religioase pentru a combate decăderea sentimentului religios ce bântuie poporul nostru din aceste părți.

Președintele propune publicarea conferinței în organul diecezan. Se primește.

Învățătorul Gh. Tomi (Cuvești) pledează pentru înființarea unei reviste a societății. Arată pildele de jertfă ale miliardarilor americani, apoi ale celor și germanilor din Austria. La noi românii se dau cu totul din partea băncilor vreo 60.000 de cor. dintre cari vreo 30—35.000 pentru scopuri școlare. Citează răspunsul ce i-a adresat un profesor din Sibiu asupra acestei chestiuni, care spune că după „Foaia școlastică“ și „Vatra școlară“ s'a convins că în învățătorii noștri nu-i dezvoltat simțul datoriei. Cât pentru conlucrarea cu colegii uniți, „nefericitele“ ambiții personale și confesionale împiedecă.

Propune ca revista să fie generală, a tuturor societăților de învățători. Să se angajeze un redactor responsabil cu leafă fixă. Societățile, episcopii și băncile noastre să contribuie la cheltuielile ei.

Părintele protopop Dr. Putici arată în mod critic și cu tact unele din greșelile lucrărilor. Propune ca, lucrarea dlui Tomi să fie predată comisiunii cenzurătoare, care a doua zi să prezinte referatul său asupra propunerii dlui Tomi. Președintele amână celelalte puncte pe a doua zi.

Concertul.

La orele 9 seara sala de la Fabrikshof gema de lume. La picioarele scenei se întinde un parchet strălucit prezintă o minunată icoană învrăstată de florile secului frumos. Păcat că costumul național e prea puțin reprezentat.

În treacăt am putut însemna pe d-nii: Dr. A. Cosma, Dr. Putici, Dr. P. Cioban, Dr. Adam, Pavel Rotar cu d-nele, apoi d-nii: Dr. Doboșanu, Dr. Radi, Dr. Pascu, Dr. Șepețianu, Dr. Crăciunescu, Dr. Manea. Preoții: Pascu, (Medves), N. Vulpe cu d-na (Jadani), Blovoșiu (Mehala), Vonița (Ghiroce), M. Moldovenescu (Murani), Terebent, etc.

Neputând da aicea măcar o listă completă aproximativ, renunț de-a aminti numărul mare de fermecătoare domnișoare, pline de drăgălășie și scânteietoare voie bună.

Programul concertului e aproape întreg românesc. Dl. At. Lipovan, dirigent, a debutat cu corul din Săn-Miclăușul-mare. Meritul dânsului e cu atât mai mare că s'a alăturat corului său un număr de glasuri bărbătești, pe cari le-a știut disciplină și armoniză admirabil cu restul corului său, în timp de câteva ore.

Din bogatul program amintesc „Doină zică” de Costescu. Cântat de corul mixt al dlui Lipovan, iel a format împreună cu „Nevasta care inbește” (Muzicescu) punctele de apogeu ale serii de astăzi.

Simpatic și nepretențios, dl Lipovanu a condus corul cu o disciplină și precizie uimitoare dând acestor cântece nuanța adevărată de duioșie și drăgălășie ștregărească.

Dșoara Miți Crișan s'a distins printr'un joc cu bună școală la pian cântând și de două ori soluri.

Dșoarele Viorica și Miți Opreanu au dovedit multă virtuozitate executând la Pian „Danses Romanies (C. Chovan).

Accompaniamentul la pian a fost susținut cu discreție măiestrie de simpatica doamnă Adriana Putici n. Belu și de domnișoara V. Oprean.

După concert, dansul a ținut până dimineața foarte animat și românesc. Cadrul a fost jucat de cel puțin 150 de părechi.

Adunarea poporală din Otlaca.

— Raport special. —

Otlaca, 30 August.

În 30 Aug. s'a ținut o mare adunare de popor în Otlaca, succasă în mod splendid.

Duminecă dimineața a plecat din Arad deputații Dr. Ioan Suci și Dr. Ștefan Pop însoțiți de d-nii Dr. A. Boțioc, S. Pășcuțiu și A. Morar, și la orele 12 și jumătate au sosit la Otlaca unde după cuvântarea de bineventare a preotului Mladin, în societatea intelectualilor și poporului adunat la gară s'a făcut intrarea în Otlaca în mod sărbătorește.

Atât domnii deputați cât și însoțitorii lor din Arad au fost invitați la masa primitoare a părintelui Turic.

După amezii la 3 ore în prezența unei mulțimi de cel puțin 3—4000 de oameni, preotul Turic deschide adunarea și în cuvinte alese bineventează pe cei adunați.

Nu pot trece cu vederea de a nu scoate în relief viua interesare pentru mișcările noastre naționale a bravilor și falnicilor șiclăuani, cari cu vre-o 40 de trăsuri — împodobite cu crengi verzi — au sosit la adunare, în fruntea lor cu întreaga inteligență din Șiclău.

După constituire se alege o comisie din părintele A. Babeș din Șimand, Dr. Marșieu din Arad și Mladin preot în Otlaca cari să invite deputații la adunare.

Primul orator este Dr. Suci. Spune că deputații cari au venit se socot nu numai a cercurilor lor ci a întreg neamului românesc.

Vorbește despre iobăgie. Dacă au fost nedreptățiți în lume, nici cu un popor nu s'a întâmplat așa ca și cu poporul român. La alte popoare și cei mari și cei mici au fost tot dintr'un neam, și de aceea vedem țări fericite, dela cari noi stăm foarte departe.

Andrássy a spus-o verde că el va lăcră din rășputeri ca preponderența claselor superioare să fie susținută. Decând regele a pus condiția guvernului să introducă legea pentru vot, ei tind ca în lege să strecoare astfel de §§-i, ca aceea lege să fie așa zicând batjocorită, ca astfel să-și ajungă scopul ce doresc.

Urmează Dr. Marșieu, fost candidat la ultimele alegeri în acest cerc și sprijinit cu însușire din partea românilor. El este primit cu mare entuziasm.

Incepe prin a spune, că în locul deputatului 48-ist al cercului, așa se vede, el trebuie să fie darea de seamă.

Spune că 48-iștii deși au promis rădicarea vămei între Austria și Ungaria, nu și-au ținut cuvântul, deoarece promisiunea aceasta ca și multe altele, nici până în ziua de azi nu au împlinit-o.

După aceea au votat din nou cvota și cei mai mult au ridicat-o cu 20 milioane fl.

Vorbește în liniamente generale despre „lex Apponyi”.

Vorbește despre votul universal.

Dr. Ștefan C. Pop spune că au venit ca frați la frați și nu ca înșelători, — au venit ca trimișii a clubului național, să aprindă dragostea de neam. Aduce elogiul dlui Marșieu ca unui tovarăș de luptă în grelele lupte electorale.

Vorbește despre subjugarea românilor de 500 de ani. Vorbește despre neexecutarea legii de egală îndreptățire care deși e lege de 41 ani, nici acum nu e executată.

Spune despre proiectul de vot universal, — cum nici până azi nu știm cum va fi, — atâta însă știm că pentru români bine nu va fi.

Vorbește că nu de limba ungurească avem lipsă, ci de aceea ca țaranul să rămână la plug, ca să cultive pământul să poată da dări și soldați, că doar de pe spatele dvoastră trăiesc toți oficanții țării.

Spune că au cutrierat deputații naționaliști și cele mai lăsate și depărtate locuri locuite de români, unde stăpânește ceața neștiinței. S'era că deputații au făcut ce le-a stat în putință, și și-au împlinit chemarea lor.

Urmează Dr. Lazăr Popovici, medic în Viena. Spune că a venit din țară îndepărtată ca să ia parte la adunarea falnicilor otăcani. N'a venit să facă politică, căci el e doctor trupesc.

Vorbește despre votul universal. Spune că votul universal e chestie foarte veche, căci și Isus Hristos a zis că fiececare om fie bogat fie sărac e asemenea înaintea lui Dumnezeu. Deci e fals principiul că numai bogatul ori nemeșul să aibă vot.

Vorbește despre votul universal din Austria, — unde locuște D-sa — cum li-s'a dat săracilor votul universal. Cum, cam vre-o 300 de oameni pătrunși de acelaș simț s'au dus într'un rînd înaintea palatului austriac și din toate pepturile ca la comandă a izbucnit strigătul votului universal.

Pășirea aceasta energică și solidară a și adus fructul dorit. Deci așa trebuie să faceți și D-Voastră.

Adunarea o încheie preotul Turic (președ.) mulțumind deputaților pentru osteneală și poporenilor pentru participare.

La urmă s'a votat o moțiune exprimând încredere către deputații naționali, rugându-i totodată să continue lupta pentru apărarea drepturilor poporului Român.

Otlăcanii încredințază pe dep. Dr. Suci ca să înainteze casei țării rezoluțiunea lor referitoare la votul universal.

Dintre cei prezenți am remarcat pe următorii:

Preoții Turic, Iancu și Mladin din Otlaca, Aug. Beleş din Șimand, Petrovici din Pil, Biberă din Giula, Giorogar din Moroda, Codrean din Șiclău, Popluca din Cinte. Învațatori: Turic și Băru din Otlaca, Capra și Belle din Șiclău. Apoi cassarul filialei „Victoriei” din Chișineu, Aug. Boțoc, Crișan din Beiuș, frații Capra din Șiclău, teolog Codrean și Boțoc.

Rap.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 31 August n. 1908.

— Știri personale. P. S. Sa Episcopul Ioan I. Papp este dus la Sibiu, pentru a lua parte la lucrările consistorului mitropolitan. — Dl. Dimitrie Sturdza a plecat din Carlsbad spre România.

— În amintirea împărătesei Elisabeta. Starea sănătății împăratului continuă a fi satisfăcătoare. Împăratul a asistat azi de dimineață la punerea primei pietre a spitalului ridicat în memoria împărătesei Elisabeta.

— Din arhidieceza Blajului. A fost trecut în penziune viceprotopopul Iernotului și parohul Petrilacei-române Aron Gerasim. Au fost numiți de parohi Nicolae Berghian (Dea) și Nicolae Berghian (Șomfalău, tr. Diciosânmartin). Alexandru Muthu din Chirileu a fost numit de administrator parohial la Lăpuș și Stobor (tr. Cluj).

— Hymen. Valeria Lobonțiu și Traian Trușășiu, teolog abs. anunță cununia lor, care se va celebra în biserica gr.-cat. din Gărdani la 7 Septembrie st. n. a. c.

— Dl. Andrei Pora și-a serbat cununia cu dșoara Mariți Curta, în biserica gr. or. din Bundorf.

— Dșoara Iulia Neagoe și dl Constantin Dimian își vor serba cununia în 6 Septembrie n. în Petrovasela, în com. Torontal.

— Fundația doamnei Vanderbilt-Széchenyi. Contesa Gladys Vanderbilt, soția contelui Széchenyi, a făcut o fundație de 3,000.000 cor. pentru tuberculoși. Statul va mai adăuga 1 milion cor., încât sanatorul Elisabeta, fondat pentru tuberculoși, se va spori cu o avere de 4 milioane.

— Manevrele mari din anul acesta, cari se vor țină în Ungaria de mează-zi, ne vor da prilej să putem vedea întrebuintarea celor mai noi invenții tehnice și înaintarea acestora în timpul mai nou. Se vor folosi și câteva automobile panterate, provăzute cu puști de repetiție și șrapnele. Se vor face încercări cu carele de bucătărie și căruțele cu cuptoare de copt, cari până acum nu erau introduse.

— Congres în tractul Mediașului. În 6 August 1908 — Scrie „Unirea” s'a ținut în Mediaș congresul eparhial gr.-cat. al tractului Mediaș. Congresul a și luat-o cu mare regret la cunoștință neprezentarea celor absenți. De deschidere Preaonoratul Domn Ioan Moldovan protopop a rostit o vorbire acomodată. Notar ad hoc a fost ales dl. Laur Moldovan înv. S'a trecut apoi la alegerea noului senat, care se alcătuește din Preaon. domn Ioan Moldovan protopop, On. dn. Bazil Stoian preot în Ațal, on. dn. Ioan Botezan, ca referent, preot în Agârbiciu, on. dn. Ioan Muntean preot în Vels, on. dn. Virgil Stanciu preot în Șeica-mică, dl. Ilie Câmpian înv. în Agârbiciu, Laurean Moldovan ca notar al senatului înv. în Basna, Ioan Miha înv. în Șoala, Mihailă Tătar în Ațal și economii: N. Culăe Boar Raicu din Agârbiciu, Pavel Boar din Șoala, Ioan Stoica din Șeica-mică și Gligor Popovici din Mediaș ca membrii ordinari. Membrii suplenți sunt: dnii Alexandru Moldovan, preot în Brateiu, Ioan Popeneciu, preot în Blăjel, Izidor Dopp, inv. în Mediaș, George Porime înv. în Blăjel, Patrichie Stan din Ațal și Ioan Gâdea din Moardaș. După terminarea Congresului și-a ținut ședința și noul senat, unde dl. Ioan Botezan a referat despre starea școalelor și a învățământului din tractul Mediașului. Starea școalelor peste tot e slabă de oarece cu excepțiunea câtorva, toate sunt necorăspunzătoare. Rezultatul examenelor a fost laudabil. S'a încins discuția și asupra unui nou plan de învățământ, care e lipsa cea mai arzătoare acum pentru învățatori.

— Necrolog. Primiți următorul anunț funebrel. Cu adâncă durere anunțăm, tuturor rudeniilor, amicilor și cunoscuților că iubita noastră

fiică, soră și nepoată *Cornelia Bunea* după îndelungate și grele suferințe a adormit în Domnul, provăzută cu ss. taine, azi la 3 oare dimineața, în etate de 17 $\frac{1}{2}$ ani. Rămășițele pământești ale răposatei în Domnul, se vor înmormânta după ritul gr.-cat. azi Luni, în 30 August n. a. c. la 2 oare d. a. din capela cimiterului ev. aug. de pe promenada de jos din (Sibiu). Dormi în pace scumpa noastră! Arseniu Bunea, tată. Lucreția Bunea mărit. Domșa, Virgil Bunea, frați. Iacob Domșa, cumnat. Dr. Augustin, Aurel, Ioan și George Bunea, unchi. Victoria Crișan și Elena Popa, mătuși.

— Paul Voștinar învățător pensionat întâmplată Vineri în 28 August st. n. la 12 și jum. ore, a. m. după un morb scurt dar greu în anul 62 al etății și 42 al fericitei căsătorii, fost învățător 40 ani.

Osemintele pământești ale scumpului defunct au fost înmormântate în cimiterul gr.-cat. din loc în 30 l. c. la orele 4 d. m. după ritul sfintei noastre biserici gr.-cat.

— Veturia Roman și soțul său Dr. Ioan Neagoe, în numele lor și al consăngenilor cu inimă zdrobită de durere anunță, că neuitatul lor tată respective socru I o s i f R o m a n, avocat, președintele societății fondului pentru înființarea unei școale de fete române în Oradea, membru în direcțiunea institutului de credit „Bihoreana“, fost vicecomit și protopretore, în penziune, după grele suferințe și primirea sft. taine ale muribunzilor, a încetat din viață în 26 August 1908 st. n. la 4 ore d. m. în etate de 80 ani. Rămășițele pământești ale adormitului se vor așeza spre odihnă vecinică după prohodul săvârșit în Catedrala gr.-cat. din Oradea mare în 31. August 1908 st. n. la 4 ore d. m. în cimitirul din Várad-Ujváros.

Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată.

— *Eleonora Gogan*, fiica cea mai mică a dlui Nic. Gogan, funcționar la „Silvania“, a re-pausat la etatea de doi ani.

— *Helena Costin*, preuteasă gr. cat. în Recea Cristur, a adormit în Domnul în 12 Aug. în etate de 45 ani, în al 24 an al fericitei căsătorii.

— **Din moravurile presei din România.** Inorgane serioase ca »L'Independance Romaine« »Voința Națională« aflăm o știre ca aceasta:

„Cu deosebită părere de rău aflăm din Budapesta încetarea din viață a tânărului baron Ludwig Groedel în vârstă de 23 ani.

Aceasta moarte prematură aruncă doliul în mai multe distinse familii din înalta societate ungară și lasă regrete unanime în cercurile aristocrației noastre.

Trimitem încercatei familii condolențele noastre.

Înțelegem doliul confrăților, căci acest Groedel este fiul lui Groedel, mare e jăfuitor de păduri din Vilcea, Vrancea și din alte părți, jeluții-l căci are titlul la jalea românilor, pentru că au frustrat averea statului român cu milioane și durerea noastră este mai ales mare, că »a aruncat în doliu mai multe distinse familii din înalta societate ungară.

Cum să nu aveți motiv de a plânge fraților?

— **Alegere de învățător.** Eri s'a ținut în Curtici, sub conducerea preotului Varga din Socodor, alegerea de învățător. A fost ales cu majoritate de voturi dl *Ioan Cioară*. Minoritatea a protestat alegerea.

— **O vizită la Adelina Patti.** Diva Patti, se află în cură la Karlsbad până mai zilele trecute. Un ziarist vienez care o cunoștea mai de mult, a avut o convorbire lungă cu dânsa în care Patti și-a amintit câte ceva din trecutul ei și a spus ce va mai face de aici înainte.

Deși la noi nu e cunoscută decât din spusele altora, e foarte interesantă convorbirea pe care

Patti a avut-o cu ziaristul vienez și o dăm mai jos în esență.

„Imi pare rău — a spus Patti — că zierele răspândesc știri neadevărate. Astfel se zice că s'ar fi auzit într'o zi dintr'o odaie a hotelului Sovoy o voce dulce, care părea că e a unei privighetori. Ziarele zic că unul dintre trecătorii cari se opriseră să asculte, ar fi recunoscut vocea mea și împărtășind ideea celorlalți curioși mulțimea ar fi aplaudat și după insistențele ei ași fi apărut în balcon de unde spre a-i satisface am și cântat. Ei bine, nimic nu e adevărat după cum neadevăr a fost și zvonul cum că într'o societate elegantă aș fi declarat că sunt în vârstă de 50 de ani, ba sunt încă foarte tânără, cu toate că am 65 de ani“.

Adelina Patti a spus că în toată viața sentimental care a mulțumit-o mai mult a fost ertară: „căci, zice ea, cari sunt foloasele încăpăținării și ale pedepsei? Când îți lovești capul de perete, zidul rămâne neștirbit pe când capul se sparge“.

Patti, spre a-și menține și dezvoltă normal vocea, se culcă totdeauna la ora 10 seara și se scoală la 6 dimineața. De altfel totdeauna când a putut a căutat să se culce la orele 10 seara, fiindcă somnul regulat e binefăcător vocii.

Asupra artei de a cânta, Patti a spus că nimic nu poate forma o voce nici chiar faimoasa teorie »respirației«; dar o voce bună, în schimb, are toate însușirile. „Eu, zice Patti, în afară de faptul adevărat că m'am ferit să mănânc nuci, cartofi sau alte alimente cari îngreunează, nu m'am ferit de nici un alt soi de alimente.

Acuma mă bucur mai mult când ascult pe alții cântând. Un impresariu din Paris mi-a oferit 30.000 lei pe seară ca să cânt în toate orașele Americii „Văduvioara veselă“ dar am refuzat. Nu voi mai cânta decât la iarnă odată în folosul săracilor din Londra și Roma.

Asupra succeselor din trecut Adelina Patti a spus că cele mai mari le-a avut în Rusia unde împăratul Alexandru II îi zicea fiică și-i cerea să-l cheme tată.

În Rusia, Patti câștigă 25.000 de franci pe seară; în Argentina Adelina a dat în două rânduri câte 60 de reprezentațiuni cu un onorar de 30.000 lei pe seară.

Celebra divă socotește că cea mai frumoasă voce de azi, e a Tetrazinei dintre femei, iar dintre bărbați Caruso și Zanatelli.

Idolul celebrei Patti e Richard Wagner.

Dintre compozitorii italieni îi plac Puccini, Leoncavalo și Mascagni.

Suverana muzicei — cum îi zice ziaristul vienez — face plimbări zilnice cu soțul ei baronul Cederstrone și e obiectul curiozității oamenilor politici, literați și a întregii aristocrații din Karlsbad.

— **Aviz!** Abonenții cari au primit cartea »Iobăgia« de Ioan Russu-Șirianu și n'au trimis încă prețul ei sunt rugați prin aceasta a trimite suma de 3 cor. 30 fileri.

Inscrierea la școală. Aducem la cunoștință părinților și pe aceasta cale, că înscrierile elevilor la școlile noastre parohiale se încep Marți în 1 și se vor termina Sâmbătă în 5 Septemvrie st. n. — La înscriere se vor prezenta elevii sub conducerea părinților și vor solvi: ca famulațiune 1 cor. și pentru fondul regnicolar 30 fil., de fiecare elev. Pentru școlarii cari nu aparțin parohiei se mai solvește și didactru în sumă anuală de 4 cor. Inscrierile pentru toate școlile parohiale se fac la școala

centrală din curtea bisericii. *Iosif Moldovan*, director școlar.

x Sticlărie, porcelanuri, lămpi și obiecte de lux de argint de china se pot procura pe lângă prețuri fixe și de încredere la urmașul lui Müller Somlyai, Kolozsvár Kossuth Lajos utca 4 sz., care e furnizorul mai multor institute, întreprinderi și corporațiuni. Candelambre de bi-serică, lămpi suspendate 2 fl. 50, 12 pahare de apă ciălate 72 cr.
Vă rugăm să fiți atenți la firmă.

Economie.

Târgul din Bocșa va fi în 17, 18 și 19 Septemvrie n.

Curs de lăptărit în Ciacova. Ciacova. La 1 Oct. să deschide la școala economică din Ciacova un curs practic de lăptărit, la care să primesc 20 de tănări sănătoși, nepătați, cari știu scrie și ceti și cari pe lângă întreținere gratuită vor primi instrucție teoretică și practică în toate ramurile lăptăritului. Rugarea adresată ministrului agriculturii și provăzută cu atestat de botez, de vaccinare, atestat medical, de moralitate și cu atestat școlar sunt a se trimite la adresa directorului școalei de economie din Ciacova Dlui Juhász Vilmos.

Cursurile »Școlael pentru economia și industria de casă«, susținută de »Reuniunea femeilor române din Sibiu«, se începe la 15 Septemvrie n. Instrucțiunea secțiunii economice cuprinde: a) învățământ practic: pregătirea bucatelor, conservarea poamelor și legumelor, spălătul și călcatul rufelor, confecționarea rufelor, etc. (instuct-cară dna Iulia Dancăș); b) învățământ teoretic: economia de casă, contabilitatea, etc. Înătrucțiunea secțiunii industriale cuprinde: cusuț, croiț, împletit cu mașina, tors și țesut (instructoare d-șoarele Al. Țieranu și Virg. Podoabă). Informațiuni se pot primi dela comitetul »Reuniunii fdmeilor române din Sibiu.

Budapesta, 31 August 1908.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Grâu pe Oct. 1908 (100 klg.)	22.22 - 22.24
Săcară pe Oct.	18.44 - 18.46
Cucuruz pe Maiu	14.10 - 14.12
Ovăș pe Oct.	15.94 - 15.95

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Grâu nou	
De Tisa — — — —	22 K. 40—23 K. 35 fil.
Din comitatul Albei —	22 > 20—23 > 15 >
De Pesta — — — —	22 > 30—23 > 25 >
Bănățenesc — — — —	22 > 40—23 > 35 >
De Bacica — — — —	22 > 30—23 > 25 >
Săcară — — — —	18 > 70—18 > 80 >
Orzul de nutreț, cvalit. I.	15 > 40—15 > 70 >
> de cvalitatea II.	15 > —15 > 40 >
Ovăș de > I.	16 > 60—16 > 80 >
> > II.	16 > 20—16 > 50 >
Cucuruz vechiu — — —	> — > — >
> nou — — —	15 > 60—15 > 75 >

Rog pe zcriitorul de scrisoare recoman-dată anonimă din Cermeiu să-mi comunice când și unde ne putem întâlni la Arad. Răspuns cer în epistolă.

Judele din Zádoriak

Redactor responsabil **Constantin Savu.**
Editor proprietar **George Nichin.**

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde ați cetit aceste anunțuri.

Se caută Un candidat de avocat

cu praxă bună

în cancelaria avocatului Dr. GEORGE POPA, Buttyin. Reclantații să se adreseze lui.

Se caută un iurist

într-o cancelarie advocațională. Doritorii să se adreseze la administr. ziarului «Tribuna».

539 sz. 1908 végrh.

Árverési hirdetés.

Alulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényszéknek 1908 évi 7642 számú végzése következtében Dr. Márta Sándor lippai ügyvéd által képviselt „Mureșanul“ takarékpénztár javára Filimon Iosif és Tsa ellen 200 K. s. jár. erejéig 1908 évi május hó 8-án foganatosított kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 780 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: kádák es egyéb ingók nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a M.-Radna kir. járásbíróság 1908-ik évi V. 284 számú végzése folytán 200 kor. tőkekövetelés, ennek 1906 évi április hó 20. napjától járó 6% kamatai, 1/30% váltódíj és eddig összesen, 66 kor. 90 filérben bírósággal már megállapított, költségek erejéig, Filimon Iosif, Milentic Luka grossi lakosok leendő megtartására 1908 évi szeptember hó 9-ik napjának délelőtti 11 órája

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érimett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amenyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyettek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt M.-Radna, 1908 évi aug. hó 22 napján.
Smikál János
kir. bír. végrehajtó.

HEICZER FERENCZ

creitor de haine civile preoșesti și uniforme.

Nașyvárad, strada Körös nr. 22.

Am onoare a aduce la cunoștința onor. preoți că mi-au sosit pentru sezonul de toamnă și iarnă postavurile negre, cari își păstrează culoarea și le țin în magazinul meu bine asortat, pentru comanda din provincie ajunge o reverendă de model, sau o haină, la dorință mă duc ori unde cu plăcere pe cheltuiala mea proprie.

Tot asemenea țin în magazin postavurile cele mai noi și moderne din patrie, franceze și engleze pentru tot felul de pardesiuri și paltoane de iarnă foarte bune.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARA

1907.		1908.	
11 August.		2 August.	9 August
ACTIV			
111167980	{ 78190480 Reserva metalică Aur . . . 87737759 }	125075860	125037759
915447	{ 32977500 „ Trate Aur . . . 37300000 }	756691	692688
91458177	Argint și diverse monete	64392989	69058064
11871550	Portofoliu Român și Străin	25835507	27008409
23202884	{ *) Impr. contra ef. publice 9146900 }	11999924	11999924
11999924	„ „ „ „ în cont curent 17951509 }	15480553	15480553
15806084	Fonduri publice	3216621	3216621
3253121	Efectele fondului de rezervă	5953537	5953783
5898570	„ „ „ „ amortisarea imob. și material	700008	700099
638475	Imobili	210332	220012
210452	Mobilier și Mașini de Imprimerie	110201809	110446409
110662499	Cheltueli de Administrațiune	—	—
—	Deposite libere	18291657	19326498
14726328	„ „ „ & provizoriu	26013121	25333287
26006828	Compturi curinți	408128609	414564106
427824319	Copmturi de valori	—	—
12000000	Comptul 5% „ Dobânda 5 1/2%	12000000	12000000
23051453	Capital	24928807	24928807
3473646	Fond de rezervă	3734034	3734034
276120090	Fondul amortisării imobilelor și material	254753770	260872070
2077070	Bilete de Bancă în circulațiune	2190642	2190642
439561	Profituri și perderi	319547	392144
—	Dobânzi și beneficii diverse	—	—
110662499	Compturi curinți	—	—
427824319	„ „ „ & provizoriu	110201809	110446409
—	Deposite de retras	408128609	414564106
—	Capital	12000000	12000000
—	Fond de rezervă	24928807	24928807
—	Fondul amortisării imobilelor și material	3734034	3734034
—	Bilete de Bancă în circulațiune	254753770	260872070
—	Profituri și perderi	2190642	2190642
—	Dobânzi și beneficii diverse	319547	392144
—	Compturi curinți	—	—
—	„ „ „ & provizoriu	—	—
—	Deposite de retras	—	—

Dipl. de onoare
Lovrin 1902.

SZUBOTHA SÁNDOR

Medalia de aur
Timișoara 1891.

pregătitor de odăjdii și adjusturi bisericesti.

Intemeiat la 1883 Telefon pentru comit. și oraș 498.
Liferantul excel. Sale episcop Dessewffy din Cenad.

TIMIȘOARA-CETATE

în colțul străzii Lonovics și Jenő főherceg vis-à-vis
de hotelul «Hungaria».

Recomandă magazinul său bogat în atențiunea
binevoitoare atât a preoțimei cât și a acelor, cari
voesc să cumpere pentru biserică capele, sau socie-
tăți de înmormântare

**odăjdii, steaguri, cruci
statue sau altfel de adjusturi bi-
sericești**

tot astfel marele său asortiment pentru materiale
necesare la formarea adjustărilor bisericesti.

Pentru liferările mele lau răspunderea
Servesc bucuros cu catalog ilustrat.

APĂ MINERALĂ PHOENIX DIN BUZIAS

ÎN PRIVINȚA EFECTULUI **PENTRU BOALELE DE RINICHI ȘI BĂȘICĂ**
INTRECE TOATE APELE.

La gust e plăcută, puțin acrie, nu e seruminoasă și abundează în acid carbonic.
Apă de masă neobișnuit de răcoritoare.
Intrebuințată pentru cură de beut, pentru boale de rinichi și bășică, pentru formațiunea petrii de bășică și înisipare, pentru catarul organelor de respirație și de secrețiune s'a dovedit de un efect eminent.

PROSPECTE trimite gratuit administrația izvorului:
Direcțiunea stațiunii balneare Muschong — în Buzias.
Depozit general: STAUBT MIKLOS, Arad, Boross-Béni tér 22. Telefon Nr. 654.
Se poate căpăta la toate prăvăliile de coloniale.

Reclama e sufletul comerțului.

Invenție nouă! Invenție nouă!

Moară de oțel pentru întrebuintare în economie și acasă **macină excelent** orzul, cucuruzul și grâul, se învârtă cu mâna, puterea de muncă **1 kilogram pe oră**, — pe lângă garanță.

Prețul 14 coroane.

Fac aparate pentru desfacerea sămânței de lucernă și de trifoi, de mână cu puterea ori cu mâna, de aplicat în mașina de îmblătit ori de sine stătătoare. Prețurile să se întrebe.

Kádár Gyula

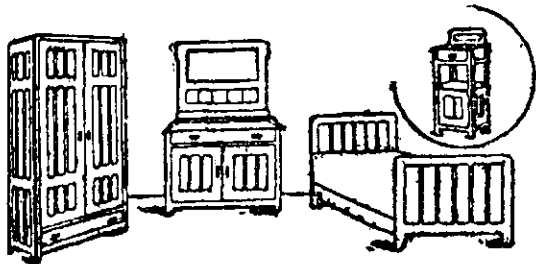
fabrică de aparate de desfăcut sămânța trifoiului și atelier de reparaturi de mașine.

ORADEA-MARE
(Nagyvárad Vilanytelep mellet)

KARL HORED T

magazin de mobile.

Nagyszeben, Salzgasse Nr. 33.

Magazin de dulapuri, mese, scaune, scaune de copii, paturi, divane credențe, paturi de bucatărie, spălător și tot felul de mese, scaune din lemn încovoiat, scaune cu leagăn foteluri de birou, taluret cu șurup, mese de ceai ș. a. Sunt totdeauna în depozit.

Recomandat de ministerul de culte și instrucți
— Multe recunoștințe —

ZWÖRNER B.

PREPARATORUL DE ÎMPĂIAT ANIMALE

KOLOZSVAR, Rozsa-u. 7 sz.

Animalele să se trimită cât se poate de proaspete și nebelite. Trebuie indicat în ce formă să se întămpile prepararea; mamiferelor mai mari să li-se scoată intestinele. — Pentru împachetare socotesc numai cheltuielile mele. —

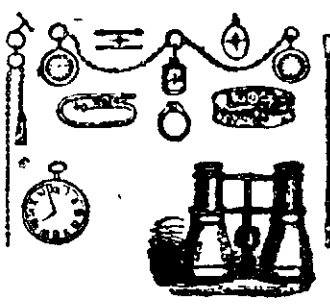
Preparație îngrijită, artistică, în formă — naturală, lucru trainic, prețuri — moderate!

* * *

MACHA.

ciasornicar mechanic și cronometric.
NAGY-BECKEREK

Recomandă on. public marele lui atelier de reparat ceasornice aranjat corespunzător cerințelor timpului modern, ține în depozit tot felul de ciasornice de buzunar, pendule și ciasornice cu alarmă (deșteptător), cu prețurile cele mai moderate și pe lângă garanție.

Crema Salvator cel mai bun cosmetic pentru mâni și față, contra pistruiilor și a necurătențiilor de pe față. 1 borcan 1 cor.
Pudra Salvator, apără fața de părleală și face pelea albă ca laptele. Albă, roză și crem, 1 cutie 1 coroană.
Săpun Salvator, în timpul cel mai scurt face pelea fină și fragedă. 1 bucată o coroană.

Praf de pele Salvator Nr. III. un medicament sigur contra a-sudării mânilor și a picioarelor, absolut nestricăcios. 1 cutie 1 coroană.

Soirt de vin (Franzbrandwein) Salvator. Un medicament de casă cunoscut care nu trebuie să lipsească din nici o casă. Se recomandă la orice răceală, durere de cap, migrenă, junghiuri, reumă și ischios. Prețul unei sticle 1 coroană.

Schwedische Tropfen. (Picături de Svedia) o doctorie probată contra boalelor de stomac. O sticlă originală 1 coroană.

Balsam pentru bătăături depărtează repede și fără durere orice bătătură, pelea întărită sau negei. Prețul unei sticle cu pensulă 70 fileri.

Toate aceste preparate sunt numai atunci veritabile, dacă sunt provăzute cu marca de scut «Salvator».

Comandele din provincă se execută prompt și cu băgare de seamă.

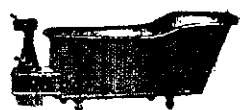
S. Mittelbach,

farmacia și drogheria la Salvator.
Zagrab
(Croația).

In Sibiu (Nagyszeben).

Vanele de baie Stuchlichs

O piesă e numai cu 40 de cor.

Incălzește în 3/4 de oră 150 de litri de apă, pentru care consumă ca combustibil numai 10 fileri de cărbuni de lemn.

O vană de neîncălzit numai 24 cor.

Lungimea fundului vanei 122 cm.

:: :: Înălțimea de 60 cm. :: ::

Comandele se efulesc imediat și se trimit cu rambursă.

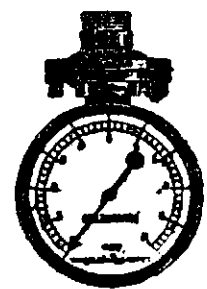
Gustav Stuchlich

Entengasse 17. HERMANSTADT. Saggasse 15.

Doczi Pál

atelier pentru repararea instr. tehnice.

Szeged, Takaréktár-u. 8., Bitó-ház.

Reparațiuni de biciclete, mașini de cusut mașini de scris, măsurătoare de spirt, instrumente pentru ingineri, instrumente pentru dentiști, sonerii electrice, telefoane, gramofone și puști. Părți de mașini de cusut și de biciclete, lămpi cari desvoaltă gaz și boicete de luminat.

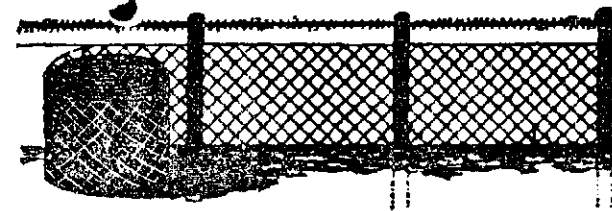
Mașini de cusut mănuși și blănării. Stărpitor de troscot, economisator de cărbuni. Repararea instrumentelor de desemn.

Sontag Marton

fabrică de somiere de sârmă, zifuri pentru trăsuri și de site

Kassa. Str. Szerecsen Nr. 1.

Fac tot felul de grilaje de sârmă, dela cele mai simple până la cele mai împodobite. Fac rețele de sârmă pentru îngrădirea

curților de fazan, păduri, vil, grădini de poame, curți, parcuri și curți de galțe, ciururi de pământ și nisip

ștergătoare de picioare din sârmă cu un cuvânt tot felul de obiecte de sârmă somerie elastice de sârmă și zifuri elastice de sârmă de oțel. Grilagiurile făcute după model sunt ieftine și întrec toate grilagiurile prin trăinicie și practicitate.

Prăvălie românească.

Gabor Bereş

GLUJ, (Kolozsvar) Kossuth Lajos u. 7. Telefon 654

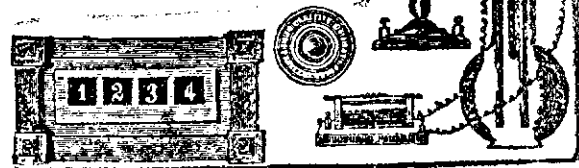
Montare de iluminat cu electricitate, montare de telefon, sonerii electrice, parafulgere.

Magazin stabil :

lămpi în formă de lustru, și de brațe de pereți

precum și tot felul de obiecte pentru electricitate

Reparaturile le săvârșesc pe lângă garanție așa în loc, ca în provincie.

Vind 120 bucăți de puști eftine, carabine

sistem WERNDL cu încărcarea în partea posterioară. — Sunt foarte potrivite pentru pândari, pădurari și jitari și le vind cu prețuri foarte avantajoase. Cu stimă :

Müller Ferencz, puskaműves
A R A D, Boczkó utca numărul 10.

ANUNȚURI

primește administrația «Tribuna» pe lângă prețurile cele mai moderate.

Materia de zidit al veacului al XX-lea.

Nisipul de ciment, pietrii de ciment, fărmături de țigle de ciment, ciripă, piatră, nisip și pietrușițe

zac ca un capital mort

În multe părți, deși cu ajutorul unor mașini simple se pot transforma în

BANI GATA!

Cereți gratis și franco un prospect și modeluri, țigle, baloturi și ciripă de casă și se trimite franco 20 de kilograme din materia crudă (nisip sau pietricele) pentru fabricare de probă, fără spese.

Cheltuiala la 1000 buc. cărămizi este	20 cor.
„ „ 1000 „ ciripe preg. „	42 „
„ „ un balot de cărămizi „	17 „

Se caută re-
prezentant. **Büschitz Mór, Komárom.**
Strube Henrik, Weida.
Primul reprezentant al fabricii.

Dubiniewicz Oszkár

comerciant de articole medicale, chemice și parfumuri.

Cluj, (Koložsvár) Deák-Ferenc u. 8.

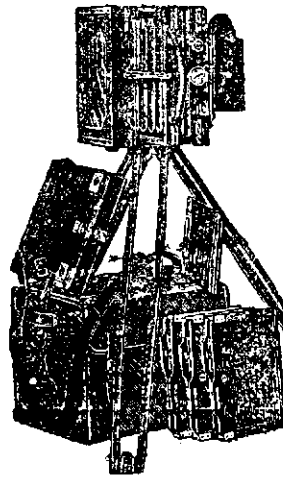
Mare magazin de

mașini de fotografiat

și tot ce se ține de ele.

Obiecte de lemn pentru pirogravură și kerbschnitt.

Aparat de pirogravat
și tot ce se ține de el.

Cea mai bună fabricație și cel mai ieftin izvor
de a-și procura cineva instrumente muzicale de tambură

Andrija Car

Ruzicna ul 1. **ZAGREB** Vlaska ul 22.

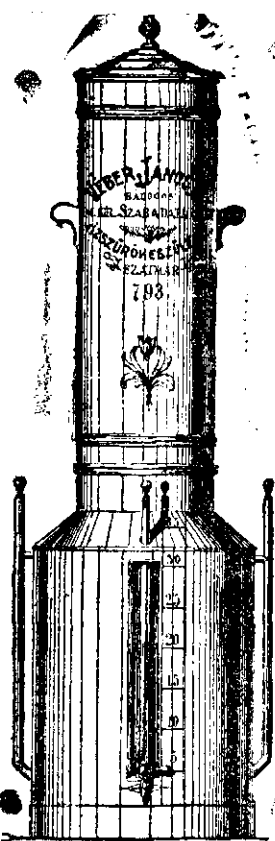

Își recomandă tamburele fabricație excelentă dela cele mai simple până la cele mai complicate cu preț moderat.
Preț curent trimis gratuit și porto franco.

VÉBER JÁNOS K.

tinichigu specialist, proprietarul mai multor brevete.

S z a t m á r, Strada Szirmai Nr. 1.

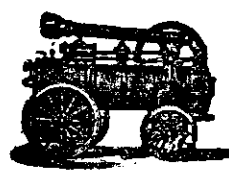
Cea mai de căpetenie condiție pentru păstrarea sănătății e apa fără baccili.

Străcurătoarea de apă

„Weber“ e un aparat de strecurat apa curgătoare, precum și apa de fântână, făcându-o curată ca cristalul, așa că și în cea mai nepretențioasă căsnicie se poate bea apă bună, plăcută. Aparatul de strecurat se manuează ușor și e experimentat doctoresce. E un obiect de mare folos în căsnicie și fiind ieftin, deja și până azi e foarte răspândit. Îndeosebi e de recomandat pe seama ospătărilor, cafenelelor, școlilor și institutelor.

Prețul aparatului:
cu volum de 15 litrii . . . 20 cor.
„ „ „ 25 „ . . . 24 „
„ „ „ 35 „ . . . 28 „
de proporții mai mari prețuri deosebite. La comanda din provincie 3 cor. cheltuială de împachetare. Totodată aduc la cunoștința on. public că fac și reparare stropitoare de vie.

Părți constitutive se capătă de-asemena.

Hegyi János

atelier de lăcătușerie și reparații
: de mașini în Nagyenyed. :

Execută orice lucrări de lăcătușerie artistică, la construcții de clădiri și la mașini, precum zăbrele de fer, uși de fer, ferării la construcții, apoi instalații de sonerii electrice, de telefoane și de paratrăsnete, execută orice reparații la mașini de cusut și la biciclete și la furni-
: zează în prețurile originale ale fabricii, :

în sfârșit orice feluri de trierătoare cu aburi, motoare, pompe și fântâni cu pompe, atât reparații exacte cât și furnituri de mașini și unelte agricole cu prețuri originale.

Recomand publicului agricultor plugurile mele cu cap de oțel și grapele mele de fer executate în atelierul meu propriu. Servesc gratis devizuri (proiecte de cheltuieli), atingătoare de bransa mea. Reg prețiosul sprigîn al onoratului public.

KÉZSMÁRKY J. Prima întreprindere de pompe funebre din Arad

Biroul central și magazinul de modele, strada Weitzer

:: János, palatul minorilor, lângă posta centrală. ::

Depozitul principal: Maros u. 2 sz casa proprie.
Telefon 465. Telefon 465.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public. că am înființat cu ziua de azi o întreprindere de pompe funebre bine asortată co-răspunzător cerințelor de azi.

Aranjez înmormântări în loc și în provincie cu cea mai mare pietate, după sistemul studiat în cele mai mari orașe din țară și din străinătate, dela cele mai simple până la cele mai luxoase cu prețuri estime fără concurență.

Toate înmormântările se săvârșesc prin prezența mea.
Arad 1908, 1 Iunie.

Cu distinsă stimă
Kézsmárk J.

Schuller Gaşpar, neguţător de bu-
toaie şi de doage
PÉCS

E mai presus de orice
concrenţă prin magazinul
său bine asortat potrivit ce-
rinţelor timpului. Face din
materialul cel mai bun

**butoaie de vin
de bere şi de spirt,
putini şi căzi**
cu preţul cel mai favorabil.
Depozit permanent în bu-
toaie gata.

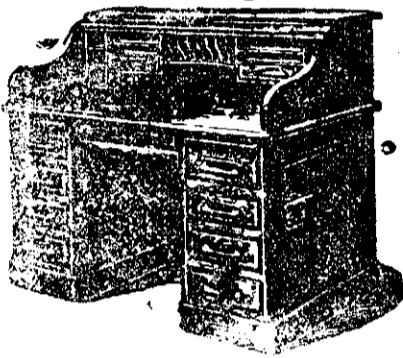
La chemare se duce ori-
unde.

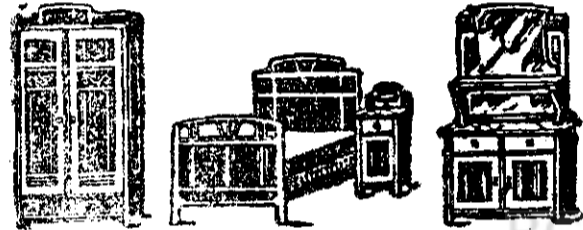
Gergely István,

măsar de edificiu şi mobile de artă.
Fabrică cu desenuri patentate.
Kolozsvár, str. Monostor nr 70

Se recomandă publicului din loc şi
provincie: primeşte montarea edificelor
a odăilor şi bucătăriilor, precum şi ca-
fezenele, biurouri, şi prăvălii mai departe
increază portale după desenul dat sau
după desenul propriu dela cele mai sim-
ple până la cele mai complicate cu preţ
favorabil şi esecutate cu punctualitate.

Lucrul bun şi frumos nu e scump.

Masă de desen patentată
atât pentru şcoli cât şi pentru
scopuri particulare, votivită
pentru ori-ce formaţiune cor-
polară. — Primesc aranjarea
bisericeilor a şcoalelor şi a
locaunţelor, a cafenelelor blu-
rourilor etc. după modele date
sau după desene proprii dela
cea mai simplă executare,
până la cea mai complicată

GROSZ MIKLÓS

primul stabiliment din Timişoara
pentru fabricarea automobilelor,
pentru reparaţii, emailări şi nich.

Temesvár-Józsefváros, str. Eötvös 40 casă proprie.

Fabricaţie de

automobiluri
pentru transport de
persoane şi mărfuri.

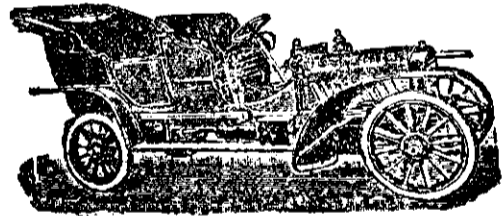
Motociclete
sau părţile lor con-
stitutive în preţuri
ieftine de concurenţă.

Preţ-curenturi ilustrate stă la dispoziţia oricui.

Toate reparaţiile atingătoare de specialitatea aceasta să
execută repede şi solid şi să socotesce preţuri foarte ieftine.

Telegramele să vor trimite pe adresa:

Automobil-Garage Grosz Temesvár.

Kelemen Antal,

fabricant de instru-
mente muzicale.

Nagy-
Kikin-
da-
strada
Korona-
herczeg
nr. 7.

Magazin de tot felul de in-
strumente cu coarde, de
alamă, harmonice, tambure
şi părţi constitutive. Repa-
raţiuni şi acordări se săvâr-
şesc punctual şi cu preţuri
favorabile.

Cumpăraţi
dela administ. ziarului „Tribuna“

ARAD, Deák-Ferencz utca Nr. 20

**„Cantorul
Bisericesc“**

Op aprobat de forurile bisericeşti competente, aranjat
de George Bujigan învăţător în Deliblat (Temes m.).

Cea mai bună carte pentru cântarea şi
tipicul bisericesc, cuprinde rânduiala
vecerniei, utreniei şi liturgiei pe 8 gla-
: : suri, aranjate foarte practic. : :

Fericirile minciului care se cântă dela fericiţi veţi fi . . .
pentru fiecare sunt de rând ce va cădea în vre-o Duminică,
anume: Din canonul unui apostol, Mai mulţi apostoli, Un profet,
Un mucenic, Mai mulţi mucenici, Un arhieru, Mai mulţi ar-
hierii, Un cuvios, Mai mulţi cuvioşi, Un cuvios mucenic, Mai
mulţi cuvioşi mucenici, O mucenită muere, Mai multe mueri
mucenice. O cuvioasă muere, Mai multe cuvioase mueri. Pri-
pelele tuturor sărbătorilor şi sfinţilor de peste an, cu psalmii
cei aleşi. Podobiile glasurilor. Rânduiala serviciului la Naşterea
Născătoarei de Dumnezeu. Înălţarea sfintei cruci. Sfta Para-
schiva. Sftul m. m. Dimitrie. Sftii Arhangeli. Intrarea în bise-
rică. Sftântul Nicolae. Naşterea Domnului, 26 Decemvrie, Du-
mineca după Naşterea Domnului. 27 Decemvrie sft. m. Stefan.
Tăierea împrejur a Dumnului şi sftântul Vasilie. Botezul Dlui.
Sftântul Ioan Botezătorul. Sftinţii. Trei ierarhi. Intimpinarea
Domnului. Sftinţii: 40 de mucenici. Bunavestire. Sftântul mu-
cencie George. Sftinţii Constantin şi Elena. Naşterea Sftântului
Ioan Botezătorul. Sftinţii apostoli Petru şi Pavel. Sftântul pro-
fet Ilie. Schimbarea la faţă. Adormirea Născătoarei de D-zeu.
Tăierea cap. sftântului Ioan. Fericirile sărbătorilor şi ale sfin-
ţilor. Priveghiarea de Miercuri şi Vineri din săptămâna a cincia
a postului mare. Duminica Floriilor. Priveghiarea din Joia
patimilor. Vinerea patimilor. Rânduiala Inorm. din Sâmbăta
patimilor. Invierea Dlui, Duminica Tomi. Înălţarea Domnului.
Pogorârea Duhului sftânt. Duminica tuturor sftinţilor. Tedeum
la ziua împăratului. Rânduiala cununiei. Inormântarea mire-
nilor, pruncilor şi în săptămâna luminată. Rânduiala parasta-
sului. Troparele sftinţilor de rând cu condacele lor. Troparele
şi condacele Sriodului şi Pentriostasului. Tipicul bisericesc
pentru toate cazurile tipiconale de peste an. Adaus.

**Cartea se estinde pe 444 pagini octav mare
hârtie fină, tipar roşu şi negru pe 2 co-
loane. Litere latine.**

Preţul unui exemplar broşat 10 coroane. Legat în
pânză frumos aurit şi provăzut cu covertă (scuti-
toare. tock) 12 cor. Legat cu călchiul de pele
aceiaşi auritură 14 cor. Intreg în pele auritura
veritabilă de Lyon 16 coroane, plus porto.

Cartea a fost primită de foile eclesiastice cu multă
căldură, așa: «Foaia Diecezană», «Biserica şi Şcoala»,
«Telegraful Român», «Revista Teologică». «Unirea», o re-
comandă tuturor celor ce să ocupă cu contarea şi tipicul
bisericesc. Tot asemenea «Tribuna», «Lupta», «Libertatea»,
«Poporul Român» etc. precum şi o mulţime de scrisori
de felicitare documentează rara apariţie a unei cărţi atât
de bine întocmite pentru cantorii biserici noastre.

Să recomandă tuturor institutelor preparan-
diale şi teologice, preoţilor, învăţătorilor şi
cantorilor bisericeşti.

Compactare de model!

Zintl János

== atelier de pictură de sticlă ==
BUDAPESTA IV. Ülői ut 79

Imi iau îndrăzneala a atrage atențiunea on. public asupra atelierului meu de pictură de sticlă. Ca specialist fac giumuri de biserici, pictură de lux - - pe sticlă pentru saloane, verande și sufragerii. - -

Mai departe plumbuit de artă, gravuri pe sticlă și rame de aramă precum și alte obiecte în branșa aceasta.

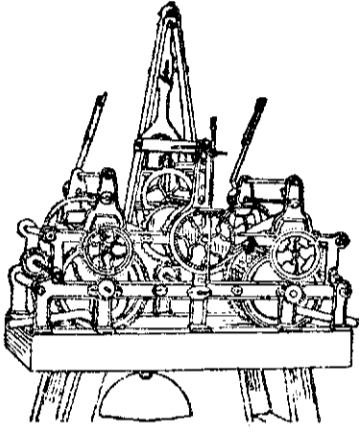
Iosif Grábner, Szombathely

Fabrică

Ciasornice de turn,

cari se trag tot la 8 zile, pentru biserici, case comunale, castele și școli; cu mecanismul cel mai bun și mai nou și executare solidă. Pentru preoți și epitropi se dau și cu plățirea în rate.

Trimit budget și primesc repararea ciasornicelor de turn.

In atențiunea părinților!!

Tot felulul de trăsuri pentru copii

dela cea mai simplă până la cea mai infrumusețată se pot procura dela mine : cu prețuri favorabile. :

Trimit preț-curent gratuit și scutit de debitul postal, tuturora, cari se vor provoca la ziarul acesta.

Oberth Vilmos

comersant de ferărie și magazin de mașini de economie.

MEDIAȘ (MEDGYES).

Carl Raab

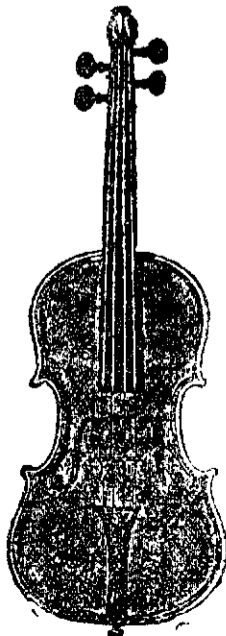
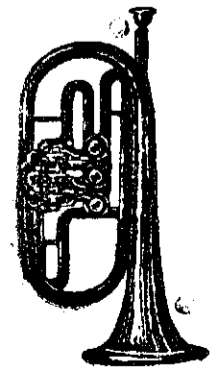
Cel mai mare magazin cu aparat de muzică din comit. Bácsbodrog. Zombor, str. Zrinyi.

Ujvidék, str. Duna 5 (lângă Promenadă).

Aparate fabricate proprii și anume: vioare, celo mari, mici, trimbiți, flaute, clarinete, tobe mari și mici, baș-tambure de rangul întâi, harfă de forma ferei, — le recomand cu toată căldura. Harmonice, gramfoane, fonografe și alte asemeni aparate, atât cu corzi de piele cât și de oțel din țară cât și străinătate în cel mai mare asortiment.

Drege orice aparat muzical, specialiști are la dispoziție.

Catalogul prețurilor trimit ori cui gratis și franco.

Atrag mai ales atențiunea on. public asupra atelierului meu de reparaturi special și cu puteri excelente de lucru, unde se repară tot felul de instrumente în mod special și sub supravegherea mea personală pe lângă probă și garanție.

TUNNER CORNEL

industrie de marmoră și granit.

Telefon 856.

Telefon 856.

Jozsefváros, Hunyady ut 4, Telefon 280.

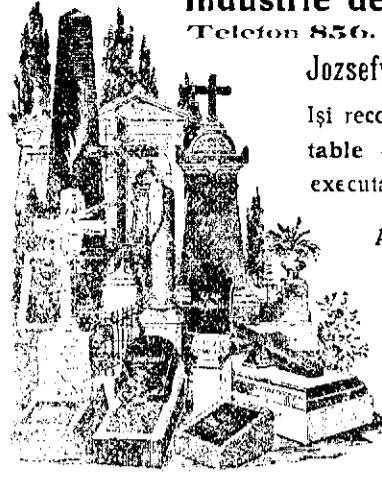
Iși recomandă magazinul asortat bogat monumente, table de marmoră, statui, fabricație proprie în executare de gust frumoasă și cu prețuri moderate.

Având un magazin bogat, liferez mai ieftin ca ori ce concurență.

Recomandându-mă on. public, cu stimă

TUNNER CORNEL

măestru de sculptură în piatră.

Atențiune!

Dacă aveți atențiunea a cumpără rolete pentru ferestre

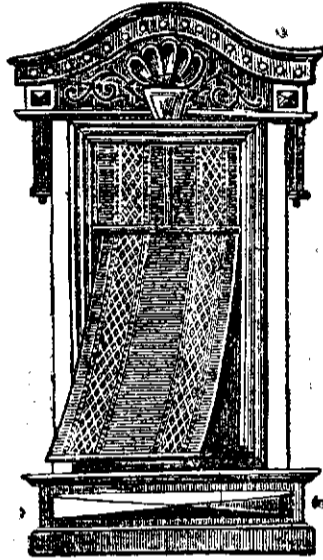
atunci cereți modele și preț curent, care se va trimite porto-franco.

Când veți cere acestea, vă rugăm să dați lățimea și înălțimea ferestrei și totodată să spuneți dacă roleta trebuie să fie de scândură de pânză sau stofă. Cu stimă:

NETTEL L.

fabrică de rolete.

PÉCS, Indoház utca 23.

Grosz Nagy Ferencz,

farma- ciat. : : **Debreczen** : : farmacia : :
«Arany egyszarvu»

Hajdusági
Bajuszpedrő.

Védjegy.

.....

.....

MUSTAȚA E FRUMOASĂ

dacă întrebuințezi

POMADA HAJDUSAG

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustețelor, pregătită din materie neunsuroasă. Efectul se vede foarte iute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 50 fil. Prin poștă se trimite numai 3 borcane cu 2-15 Cor. Cu rambursă gratuit.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....